DEĊIŻJONI TAL-KUMMISSJONI (UE) 2015/1587

tas-7 ta' Mejju 2015

dwar l-għajnuna mill-Istat SA.35546 (2013/C) (ex 2012/NN) implimentata mill-Portugall għal Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A.

(notifikata bid-dokument C(2015) 3036)

(It-test bl-Ingliż biss huwa awtentiku)

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 108(2) tiegħu,

Wara li kkunsidrat il-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 62(1)(a) tiegħu,

Wara li kkunsidrat id-deċiżjoni li permezz tagħha l-Kummissjoni ddeċidiet li tibda l-proċedura stabbilita fl-Artikolu 108 (2) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, fir-rigward tal-għajnuna SA.35546 (2013/C) (ex 2012/NN) [1],

Wara li sejħet lill-partijiet interessati sabiex jissottomettu l-kummenti tagħhom skont id-dispożizzjonijiet imsemmijin qabel,

Billi:

1. IL-PROĊEDURA

(1) Permezz ta' email tat-3 ta' Ottubru 2012, l-awtoritajiet Portugiżi ppreżentaw b'mod informali lill-Kummissjoni memorandum qasir dwar il-miżuri tal-Istat li jfittxu li jimmassimizzaw id-dħul mill-privatizzazzjoni ta' Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A. ("ENVC"). Abbażi tal-informazzjoni pprovduta, il-Kummissjoni ddeċidiet li tiftaħ każ *ex officio* fil-5 ta' Ottubru 2012, irreġistrat bin-numru SA.35546 (2012/CP). Il-Portugall ġie infurmat bil-ftuħ tal-każ bl-ittra tal-11 ta' Ottubru 2012.

(2) Il-Kummissjoni talbet informazzjoni addizzjonali bl-ittra tat-12 ta' Ottubru 2012, li l-Portugall wieġeb għaliha bl-email tad-9 ta' Novembru 2012 u l-ittra tal-20 ta' Novembru 2012. Mill-informazzjoni jidher li l-ENVC fil-passat ibbenefikat minn numru ta' miżuri li jistgħu jikkostitwixxu għajnuna mill-Istat. Fis-16 ta' Ottubru 2012 saret telefonata konferenza mal-awtoritajiet Portugiżi. Wara talba mill-awtoritajiet Portuġiżi, fil-11 ta' Diċembru 2012, saret laqgħa bejn il-Kummissjoni u l-awtoritajiet Portugiżi. Il-Portugall ippreżenta informazzjoni addizzjonali permezz tal-ittra tat-28 ta' Diċembru 2012 u l-email tat-18 ta' Jannar 2013.

(3) Permezz tal-ittra ddatata t-23 ta' Jannar 2013, il-Kummissjoni infurmat lill-Portugall li ddeċidiet li tibda l-proċedura stabbilita fl-Artikolu 108(2) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea ("TFUE") fir-rigward tal-għajnuna ("id-deċiżjoni tal-ftuħ").

(4) Id-deċiżjoni tal-Kummissjoni li tibda proċedura ġiet ippubblikata f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* [2], u stiednet lill-partijiet interessati biex jippreżentaw il-kummetti tagħhom dwar il-miżuri. Il-Portugall ippreżenta l-kummenti tiegħu dwar id-deċiżjoni tal-ftuħ permezz tal-ittra ddatata 12 ta' Marzu 2013. Il-Kummissjoni ma rċeviet ebda osservazzjoni minn partijiet interessati.

(5) Matul il-proċedura ta' investigazzjoni formali, il-Portugall ippreżenta informazzjoni f'diversi okkażjonijiet bħala risposta għal talbiet għal informazzjoni mill-Kummissjoni. Barra minn hekk, il-Kummissjoni u l-awtoritajiet Portuġiżi għamlu telefonati konferenzi fis-27 ta' Mejju 2013, fid-29 ta' Lulju 2013, fit-13 ta' Novembru 2013 u fl-20 ta' Jannar 2015. Barra minn hekk, fis-17 ta' Marzu 2014, saret laqgħa bejn il-Kummissjoni u l-awtoritajiet Portuġiżi.

---

[1] Għajnuna mill-Istat — il-Portugall — Għajnuna mill-Istat SA.35546 (2013/C) (*ex* 2012/NN) — Miżuri preċedenti favur Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A — Stedina sabiex jiġu ppreżentati kummenti skont l-Artikolu 108(2) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (ĠU C 95, 3.4.2013, p. 118).

[2] Ara n-nota ta' qiegħ il-paġna 1.

(6) Permezz tal-ittra ddatata 27 ta' Frar 2015, il-Portugall talab lill-Kummissjoni biex tikkonferma li kwalunkwe obbligu ta' rkupru potenzjali mhux ser jiġi estiż għal WestSea. Fl-istess ittra, il-Portugall qabel li jirrinunzja għad-drittijiet tiegħu derivati mill-Artikolu 342 tat-TFUE flimkien mal-Artikolu 3 tar-Regolament Nru 1/1958 ([3]) u li jkollu din id-deċiżjoni adottata u nnotifikata bl-Ingliż.

2. IL-KUNTEST

2.1. Il-benefiċjarju

(7) L-ENVC kienet tarzna Portugiża li twaqqfet fl-1944 u ġiet nazzjonalizzata fl-1975. Kienet proprjetà sħiħa tal-Istat permezz ta' *EMPORDEF — Empresa Portuguesa de Defesa (SGPS), S.A.* ("EMPORDEF"), kumpanija azzjonarja 100 % proprjetà tal-Istat li tikkontrolla numru ta' impriżi proprjetà tal-Istat fis-settur tad-difiża.

(8) Saż-żmien tad-deċiżjoni tal-ftuħ tal-Kummissjoni (ara l-premessa 3 hawn fuq), l-ENVC kienet tħaddem 638 impjegat u kienet l-unika tarzna fil-Portugall li kienet kapaċi tibni bastimenti militari. ([4]) Il-portafoll tal-bini ta' bastimenti tal-ENVC f'dak il-mument kien limitat għall-bini ta' żewġ tankers li jittrasportaw l-asfalt ikkummissjonati minn Petróleos de Venezuela S.A ("**PDVSA**"), kumpanija kollha kemm hi proprjetà tal-Istat tal-Venezwela.

(9) L-ENVC kienet topera fuq l-art taħt konċessjoni. Din il-konċessjoni ngħatat l-ewwel lill-ENVC fl-1946 u sussegwentement ġiet immodifikata fl-1948, fl-1949 u fl-1974. Fl-1989, iż-żona ta' konċessjoni ġiet estiża fid-daqs u fiż-żmien — oriġinarjament sal-2006 — ġiet estiża sal-2031 ([5]).

2.2. Il-proċedura ta' privatizzazzjoni

(10) Fiż-żmien tad-deċiżjoni tal-ftuħ, l-ENVC kienet għadha attiva fis-suq. Bid-Digriet Amministrattiv 186/2012 tat-13 ta' Awwissu 2012, il-Gvern iddeċieda li jerġa' jipprivatizza l-kumpanija ([6]).

(11) Il-proċess ta' privatizzazzjoni kellu jsir fil-kuntest tal-Liġi Portugiża dwar il-Privatizzazzjoni. ([7]) Ir-regoli speċifiċi li jirregolaw il-proċess, jiġifieri d-Digriet Amministrattiv 186/2012 u r-Riżoluzzjoni tal-Kunsill tal-Ministri 73/2012, ġew ippubblikati fil-Gazzetta Uffiċjali Portugiża fit-13 u d-29 ta' Awwissu 2012 rispettivament. ([8]) Ir-Riżoluzzjoni tal-Kunsill tal-Ministri 73/2012 iċċarat li l-privatizzazzjoni kellha titwettaq permezz ta' bejgħ dirett — mingħajr sejħa għall-offerti — sa 95 % tal-ishma kapitali tal-ENVC.

(12) Il-Portugall indika li ġew identifikati iktar minn 70 investitur potenzjali mill-EMPORDEF u l-konsulent finanzjarju tagħha. Tliet investituri ppreżentaw offerti vinkolanti sal-iskadenza tal-5 ta' Novembru 2012, iżda tnejn biss tqisu eliġibbli: Rio Nave Serviços Navais tal-Brażil u JSC River Sea Industrial Trading tar-Russja ([9]).

(13) Permezz tar-riżoluzzjoni tal-Kunsill tal-Ministri 27/2013, tas-17 ta' April 2013, il-Gvern Portuġiż iddeċieda li jirrifjuta l-unika offerta valida ta' JSC River Sea Industrial Trading (l-offerta ta' Rio Nave Serviços Navais sadanittant kienet skadiet) bl-argument li l-kundizzjonijiet tagħha kienu eċċessivi u ma setgħux jiġu preżunti.

([3]) Ir-Regolament Nru 1 li jiddetermina l-lingwi li għandhom jintużaw mill-Komunità Ekonomika Ewropea (ĠU 17, 6.10.1958, p. 385/58).

([4]) Abbażi tal-informazzjoni pprovduta mill-Portugall, jidher li l-kapaċità f'termini ta' forza tax-xogħol iddedikata għall-bini ta' bastimenti għal finijiet militari laħqet il-qofol tagħha fl-2005 bi 33 % tal-attività totali tal-ENVC (inklużi l-kostruzzjoni, it-tiswija, eċċ). Mill-2006 sal-2011, il-kapaċità medja ddedikata għall-bini militari kienet madwar 11 %, iżda fl-2012 niżlet għal żero minħabba li l-Armata Portugiża kkanċellat ordni ta' bini ta' bastimenti militari.

([5]) Fl-2005 u l-2007 ġie mmodifikat ukoll il-ftehim ta' konċessjoni sabiex jippermetti lill-ENVC ikollha sottokonċessjoni tal-parti tal-art għall-manifattura ta' turbini tar-riħ.

([6]) Dan il-proċess ma kienx kopert bil-Memorandum ta' Ftehim dwar kundizzjonalità speċifika tal-politika ekonomika ffirmat bejn il-Portugall u l-Kummissjoni, il-Fond Monetarju Internazzjonali u l-Bank Ċentrali Ewropew.

([7]) *Lei Quadro das Privatizações*, ġiet approvata bil-Liġi Nru 11/90 tal-5 ta' April 1990 u ppubblikata mill-ġdid permezz tal-Liġi Nru 50/2011 tat-13 ta' Settembru 2011.

([8]) *Diário da República Nru* 156, 13.8.2012, p. 4364 u *Diário da República Nru* 167, 29.8.2012, p. 4838, rispettivament.

([9]) Għalkemm Volstad Maritime ippreżentat offerta vinkolanti fil-5 ta' Novembru 2012, din ġiet skwalifikata minħabba li ppreżentat l-offerta wara l-iskadenza tal-10 ta' filgħodu.

(14) Permezz tad-Digriet Amministrattiv 98/2013 tal-24 ta' Lulju 2013, il-Gvern Portugiż awtorizza lill-ENVC biex tipproċedi bis-sottokonċessjoni ta' art li operat fuqha. Il-proċedura ta' sottokonċessjoni nbdiet fil-31 ta' Lulju 2013. Ġew ippreżentati żewġ offerti, iżda dik ta' Martifer-Energy Systems SGPS, S.A. flimkien ma' Navalria-Docas, Construções e Reparações Navais, S.A. biss (permezz tas-sussidjarja konġunta tagħhom WestSea) kienu kkunsidrati eliġibbli. Fil-11 ta' Ottubru 2013, il-Portugall ikkonferma li ntgħażlet l-offerta ta' WestSea.

(15) Fl-isfond tas-sitwazzjoni finanzjarja tal-ENVC, li sa nofs l-2013 kienet akkumulat telf ta' iktar minn EUR 264 miljun, il-Gvern Portugiż iddeċieda li jillikwida lill-ENVC b'riżoluzzjoni tal-Kunsill tal-Ministri 86/2013, tal-5 ta' Diċembru 2013. Fl-istess ħin, il-Gvern ta struzzjonijiet lill-Bord tad-Diretturi tal-ENVC biex jibda jbiegħ l-assi tal-kumpanija u jimmassimizza l-valur tagħhom permezz ta' bejgħ trasparenti.

(16) Fl-4 ta' Marzu 2014, l-ENVC laqqgħet assemblea ġenerali li fiha l-EMPORDEF, bħal l-azzjonist uniku tal-ENVC, ikkonfermat id-deċiżjoni li tipproċedi bil-bejgħ tal-assi tal-ENVC kif ukoll bit-tkeċċija ta' madwar 607 ħaddiem f'dak iż-żmien, sabiex tiġi llikwidata u xolta l-kumpanija malajr kemm jista' jkun.

(17) Wara li għamel l-arranġamenti meħtieġa biex jikkonforma mad-deċiżjoni tal-assemblea ġenerali tal-ENVC, il-bejgħ tal-assi u t-tkeċċija tal-impjegati, il-Gvern Portugiż talab lill-*Comissão de Recrutamento e Selecção para a Administração Pública* — CRESAP (l-Aġenzija Portugiża għall-Għażla u r-Reklutaġġ ta' Uffiċjali Amministrattivi Għoljin) biex jinnominaw lit-tim ta' likwidazzjoni inkarigat mil-likwidazzjoni tal-ENVC. L-awtoritajiet Portugiżi kkonfermaw li l-ENVC ser tiġi llikwidata fix-xhur li ġejjin.

3. **DESKRIZZJONI TAL-MIŻURI**

(18) Abbażi tal-informazzjoni pprovduta mill-Portugall matul il-proċedura ta' investigazzjoni formali, jidher li l-ENVC ibbenefikat minn diversi miżuri ta' għajnuna fil-passat ("**il-miżuri preċedenti**").

(19) Xi whud mill-miżuri preċedenti kienu pprovduti mill-EMPORDEF jew mit-Teżor Portugiż sabiex jiġu koperti spejjeż tal-operat u/jew telf li għamlet l-ENVC bejn l-2006 u l-2013. Il-miżuri huma deskritti fil-qosor fit-tabella 1 ta' hawn taħt.

Tabella 1

Miżuri preċedenti li jkopru spejjeż tal-operat u/jew telf mill-ENVC

Data	Miżura	Fornitur	Ammont (f'EUR)
11 ta' Mejju 2006	Żieda fil-kapital tal-ENVC	EMPORDEF	24 875 000
2012/2013	Selfiet b'imgħax li jkopru spejjeż tal-operat — *ara l-Anness I għal dettalji*	EMPORDEF	101 118 066,03
(i) 31 ta' Jannar 2006 (ii) 11 ta' Diċembru 2008 (iii) 28 ta' April 2010 (iv) 27 ta' April 2011	Selfiet biex tlaħħaq mal-ispejjeż għall-operat	Direção-Geral do Tesouro e Finanças (DGTF)	(i) 30 000 000 (ii) 8 000 000 (iii) 5 000 000 (iv) 13 000 000

(20) Fil-11 ta' Mejju 2006, l-Assemblea Ġenerali tal-ENVC (li l-uniku membru tagħha kienet l-EMPORDEF) iddeċidiet li tipproċedi b'żieda fil-kapital tal-ENVC ta' EUR 24,875 miljun ("**iż-żieda fil-kapitali tal-2006**") ([10]). Skont il-Portugall, iż-żieda fil-kapital tal-2006 kienet meħtieġa sabiex tippermetti lill-ENVC tonora l-impenji finanzjarji u kummerċjali tagħha (b'mod partikolari mal-Flotta Navali Portugiża) u saret b'kunsiderazzjoni tal-pjan ta' ristrutturar għall-ENVC iddatat is-17 ta' Awwissu 2005 (ara l-premessa 47 below) Il-Portugall jinnota wkoll li ż-żieda fil-kapital tal-2006 kienet meħtieġa għall-konformità mal-Artikolu 35 tal-Kodiċi Portugiż dwar il-Kumpaniji ("*Código das Sociedades Comerciais*"), l-alternattivi jkunu tnaqqis fil-kapital tal-ENVC jew il-likwidazzjoni tal-kumpanija.

(21) Fl-2012 u fil-bidu tal-2013, diversi banek waqfu milli jagħtu self lill-ENVC u kienu lesti li jagħmlu dan fir-rigward tal-EMPORDEF biss. Bħala riżultat, sabiex tiġi żgurata l-kontinwazzjoni tal-attivitajiet mill-ENVC, l-EMPORDEF — bħala l-azzjonist uniku tagħha — tat appoġġ finanzjarju lill-ENVC fil-forma ta' diversi selfiet b'imgħax li jammontaw għal total ta' EUR 101 118 066,03) ("**is-selfiet tal-2012 u l-2013**") ([11]). Il-Portugall jispjega li dawn is-selfiet ingħataw biex ikopru l-ispejjeż tal-operat u biex jiġi żgurat ir-rifinanzjament ta' self bankarju eżistenti. Ir-rati tal-imgħax applikabbli fuq is-selfiet tal-2012 u l-2013 jiddependu skont kull kuntratt speċifiku. Il-Portugall isostni li r-rati tal-imgħax applikati mill-EMPORDEF lill-ENVC irreplikaw ir-rati tal-imgħax bankarji għas-selfiet sottostanti lill-EMPORDEF. Minn Frar 2014, l-ENVC la rrimburżat is-selfiet tal-2012 u l-2013 u lanqas ħallset imgħax fuqhom.

(22) Fl-aħħar nett, fl-2006, l-2008, l-2010 u l-2011, l-ENVC kisbet finanzjament ta' total ta' EUR 56 miljun mit-Teżor Portugiż ("*Direção-Geral do Tesouro e Finanças*" — DGTF) fil-forma ta' ftehimiet ta' diversi selfiet ("**is-selfiet DGTF**"). Il-Portugall jiddikjara li r-rati tal-imgħax applikabbli kienu EURIBOR flimkien ma' firxa varjabbli skont il-kuntratt. Is-selfiet DGTF ingħataw biex jiġu koperti responsabbiltajiet finanzjarji pendenti preċedenti u r-rekwiżiti ta' flus sabiex jiġu koperti l-ispejjeż tal-operat mill-ENVC. Il-Portugall ikkonferma li s-selfiet DGTF ma ħallsux lura ([12]).

(23) Il-Portugall ipprovda wkoll informazzjoni dwar numru ta' miżuri oħrajn mogħtija lill-ENVC fil-passat. Il-miżuri huma deskritti fil-qosor fit-tabella 2 ta' hawn taħt.

Tabella 2

Miżuri preċedenti oħrajn mogħtija lill-ENVC ([1])

Data	Miżura	Fornitur	Ammont (f'EUR)
29 ta' Novembru 2011	Ittra ta' konfort għal self mogħti minn Banco Comercial Português (BCP)	EMPORDEF	990 000
3 ta' Novembru 2011	Ittra ta' konfort għal self mogħti mill-BCP	EMPORDEF	400 000
30 ta' Settembru 2010	Ittra ta' konfort għal self mogħti mill-BCP	EMPORDEF	12 500 000
31 ta' Awwissu 2010	Ittri ta' konfort għal żewġ ittri ta' kreditu pendenti maħruġin minn Caixa Geral de Depósitos (CGD)	EMPORDEF	12 890 000 ([2])
24 ta' Ġunju 2010	Ittra ta' konfort għal self mogħti mill-BCP	EMPORDEF	5 000 000

([10]) Fil-preżentazzjoni tiegħu tat-28 ta' Diċembru 2012, il-Portugall irrefera għal żieda fil-kapital li jidher li saret fl-2009. Madankollu, matul il-proċedura ta' investigazzjoni formali, il-Portugall ikkonferma li ma kien hemm ebda żieda fil-kapital fl-2009.

([11]) Din il-miżura tinkludi l-preżunzjoni mill-EMPORDEF ta' dejn li l-ENVC kellha ma' Parvalorem f'ammont ta' EUR 5 111 910,08, kif ukoll imgħax akkumulat u mhux imħallas ta' EUR 5 281 882,02.

([12]) Il-Portugall innota li l-ENVC ħallset imgħax fir-rigward tas-selfiet DGTF tal-2006 u l-2008 f'ħames okkażjonijiet bejn l-2006 u l-2010 għal ammont globali ta' EUR 3 291 293,50.

Data	Miżura	Fornitur	Ammont (f'EUR)
25 ta' Novembru 2009	Ittra ta' konfort għal self li jiġġedded mis-CGD	EMPORDEF	15 000 000
7 ta' Settembru 2009	Ittra ta' konfort għal self li jiġġedded mill-Banco Espírito Santo (BES)	EMPORDEF	4 500 000
26 ta' Ġunju 2008	Ittra ta' konfort għall-BCP bħala bonds ta' prestazzjoni b'rabta ma' żewġ kuntratti ta' bini ta' bastimenti	EMPORDEF	14 512 500
8 ta' Jannar 2007	Ittra ta' konfort għal self li jiġġedded mis-CGD	EMPORDEF	5 000 000
—	Għajnuna għall-bini ta' bastimenti 2000-2005 ([3]) — *ara l-Anness II għal dettalji*	DGTF	27 129 933,20
—	Għajnuna għal taħriġ professjonali 2005-2006 ([4])	DGTF	257 791
23 ta' Diċembru 2009	Self għall-bini tal-bastiment Atlântida	EMPORDEF	37 000 000

([1]) Id-deċiżjoni tal-ftuħ, inkludiet fost il-miżuri l-oħra ittra ta' konfort mill-EMPORDEF b'rabta mal-ittri ta' kreditu maħruġin mis-CGD ta' EUR 12 890 000. Matul il-proċedura ta' investigazzjoni formali, il-Portugall iċċarat li din il-miżura hija dik deskritta fil-premessa 24.

([2]) Matul il-proċedura ta' investigazzjoni formali, il-Portugall iċċara li l-ammont soġġett għall-ittri ta' kreditu pendenti kien ta' EUR 12 890 000, jiġifieri 10 % tal-ispejjeż ta' kostruzzjoni ta' żewġ tankers tal-asfalt (EUR 128 900 000). Barra minn hekk, il-Portugall iċċara li l-kuntratt għall-emissjoni tal-ittri ta' kreditu pendenti daħal fis-seħħ fl-2010 u mhux fl-2012 kif iddikjarat fid-deċiżjoni tal-ftuħ.

([3]) Skont l-informazzjoni pprovduta mill-Portugall, l-għajnuna għall-finijiet ta' bini ta' bastimenti ngħatat fil-forma ta' sussidji marbutin ma' 14-il kuntratt fil-perjodu 2000-2005, u mhux 2000-2007 kif indikat fid-deċiżjoni tal-ftuħ.

([4]) Il-Portugall iċċara li l-għajnuna għal taħriġ professjonali ngħatat fl-2005 u l-2006 u mhux fil-perjodu 2000-2007 kif indikat fid-deċiżjoni tal-ftuħ.

(24) Fl-2010, l-ENVC daħlet f'kuntratt mal-PDVSA għall-kostruzzjoni ta' żewġ tankers tal-asfalt. Il-valur kuntrattwali għal kull bastiment kien ta' EUR 64,45 miljun, b'total ta' Eur 128,9 miljun. Skont il-kuntratt ta' kostruzzjoni, il-PDVSA kellha tagħmel pagament bil-quddiem lill-ENVC ta' 10 % tal-prezz totali tal-kuntratt, jiġifieri EUR 12,89 miljun, bil-kundizzjoni preċedenti li tikseb żewġ ittri ta' kreditu pendenti, li kellhom l-għan li jiggarantixxu pagament bil-quddiem tal-PDVSA fil-każ li l-ENVC tonqos milli tikkonforma mal-obbligi kuntrattwali. Iż-żewġ ittri ta' kreditu pendenti nħarġu mis-CGD abbażi tal-ittri ta' konfort mill-EMPORDEF u ġew irtirati fit-28 ta' Frar 2014 u fil-31 ta' Marzu 2014.

(25) Il-Portugall jispjega wkoll li bejn l-2007 u l-2011 l-EMPORDEF ħarġet diversi ittri ta' konfort oħra u garanziji b'appoġġ tal-ftehimiet ta' finanzjament bejn l-ENVC u l-banek kummerċjali (l-ittri ta' konfort indikati fil-premessa 24 hawn fuq u f'din il-premessa ser jissejħu b'mod konġunt "**l-ittri ta' konfort**" — dawn jilħqu l-ammont totali ta' EUR 70 792 500). Il-Portugall jinnota li l-EMPORDEF qatt ma imponiet ħlas fuq l-ENVC għall-ittri ta' konfort.

(26) Bejn l-2000 u l-2005, l-ENVC irċeviet diversi sussidji għal attivitajiet ta' bini ta' bastimenti li jammontaw għal EUR 27 129 933,20 ("**is-sussidji għall-bini ta' bastimenti**"). Dan l-ammont jikkorrispondi għal diversi sussidji mhux rimborżabbli għall-bini ta' numru ta' bastimenti u tankers, li l-Portugall isostni li ngħataw skont id-Digriet Amministrattiv 296/89 li jimplimenta d-Direttiva tal-Kunsill 87/167/KEE ([13]).

([13]) Id-Direttiva tal-Kunsill 87/167/KEE tas-26 ta' Jannar 1987 dwar l-għajnuna għall-bini ta' bastimenti (ĠU L 69, 12.3.1987, p. 55).

(27) L-ENVC irċeviet ukoll għajnuna finanzjarja għal taħriġ professjonali li tammonta għal EUR 257 791 ("**is-sussidji għat-taħriġ professjonali**") fl-2005 u l-2006 taħt il-Programm Operattiv għall-Impjiegi, it-Taħriġ u l-Iżvilupp Soċjali (POEFDS) sponsorjat mill-Fond Soċjali Ewropew.

(28) Fir-rigward tal-bastiment Atlântida, il-Portugall jispjega li l-bini tiegħu kien soġġett għal sejħa pubblika internazzjonali għall-offerti fl-2006, li fiha ħadu sehem biss l-ENVC u kumpanija oħra. Madankollu, iż-żewġ offerti kienu rrifjutati minħabba li ma kinux jikkonformaw mar-rekwiżiti meħtieġa tas-sejħa għall-offerti. Il-bini tal-bastimenti ngħata lill-ENVC fi stadju iktar tard permezz ta' negozjati diretti ma' Atlanticoline, il-kumpanija pubblika responsabbli għat-trasportazzjoni bil-baħar fl-Azores. Il-valur inizjali tal-kuntratt għall-bastiment kien ta' EUR 39,95 miljun, li sussegwentement żdied għal EUR 45,35 miljun. Fi żmien aktar tard, Atlanticoline itterminat il-kuntratt tagħha mal-ENVC u ssostniet li l-bastiment Atlântida ma setax jilħaq il-veloċità prevista.

(29) Sabiex jinġieb fi tmiemu l-kunflitt bejn Atlanticoline u l-ENVC, l-EMPORDEF irċeviet self mis-CGD għall-ammont ta' EUR 37 miljun fit-23 ta' Diċembru 2009. Il-ftehim ta' self speċifika li s-self kellu jintuża mill-EMPORDEF sabiex jipprovdi lill-ENVC bil-fondi meħtieġa biex jippermettu lill-ENVC iġġib fi tmiemhom il-proċeduri ma' Atlanticoline. Ir-rata tal-imgħax imposta kienet EURIBOR ta' 6 xhur flimkien ma' firxa ta' 2 % ("**is-self għall-bastiment Atlântida**").

(30) Il-bastiment lest ingħata b'sejħa għall-offerti matul l-2014. Din il-proċedura ta' bejgħ ġiet ippubblikata fil-gazzetti nazzjonali u internazzjonali u l-prezz kien l-uniku kriterju għall-għażla tar-rebbieħ tas-sejħa għall-offerti. Il-ftehim ta' xiri max-xerrej (Mystic Cruises SA) għal EUR 8,75 miljunu ġie ffirmat fit-30 ta' Settembru 2014.

4. ID-DEĊIŻJONI TAL-FTUĦ

(31) Fit-23 ta' Jannar 2013, il-Kummissjoni ddeċidiet li tiftaħ il-proċedura ta' investigazzjoni formali. Fid-deċiżjoni tal-ftuħ, il-fehma preliminari tal-Kummissjoni kienet li l-ENVC tista' tiġi kkunsidrata bħala ditta f'diffikultà fis-sens tal-linji gwida tal-Komunità tal-2004 dwar l-għajnuna mill-Istat għas-salvataġġ u r-ristrutturar ta' ditti f'diffikultà ([14]) ("**il-Linji gwida R&R tal-2004**"), b'mod partikolari fl-isfond tat-telf sinifikanti tal-ENVC mill-inqas sa mis-sena 2000.

(32) Għalkemm il-Kummissjoni fid-deċiżjoni tal-ftuħ tagħha enfasizzat li ngħatatilha informazzjoni limitata dwar il-miżuri preċedenti, waslet għall-fehma preliminari li kollha kienu jinkludu riżorsi tal-Istat u kienu imputabbli għall-Istat. ([15]) Il-Kummissjoni hija wkoll tal-fehma preliminari li l-miżuri preċedenti taw lill-ENVC vantaġġ mhux dovut, minħabba li deher improbabbli li kwalunkwe operatur privat razzjonali ikun ipprovda lill-ENVC bil-miżuri preċedenti minħabba d-diffikultajiet tal-ENVC f'dak iż-żmien. Il-vantaġġ ikun selettiv fin-natura tiegħu minħabba li l-benefiċjarju waħdieni tiegħu kienet l-ENVC.

(33) Il-Kummissjoni nnotat ukoll li l-miżuri preċedenti probabbilment kienu ser jaffettwaw il-kummerċ bejn l-Istati Membri minħabba li l-ENVC kienet f'kompetizzjoni ma' tarzni oħrajn fl-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea kif ukoll mill-bqija tad-dinja. Il-miżuri preċedenti għalhekk ippermettew lill-ENVC tkompli topera sabiex ma jkollhiex taffaċċja, bħal kompetituri oħrajn, il-konsegwenzi li normalment isegwu mir-riżultati finanzjarji ħżiena tagħha.

(34) Abbażi ta' dak li ntqal hawn fuq, il-fehma preliminari tal-Kummissjoni kienet li l-miżuri preċedenti jidhru li jikkostitwixxu għajnuna mill-Istat skont it-tifsira tal-Artikolu 107(1) tat-TFUE. Barra minn hekk, minħabba li l-miżuri preċedenti kienu ngħataw bi ksur tan-notifika u tal-obbligi pendenti stabbiliti fl-Artikolu 108(3) tat-TFUE, il-Kummissjoni nnotat li huma dehru li jikkostitwixxu għajnuna illegali mill-Istat.

([14]) ĠU C 244, 1.10.2004, p. 2. Fl-1 ta' Awwissu 2014 daħlu fis-seħħ il-Linji gwida dwar l-għajnuna mill-Istat għas-salvataġġ u r-ristrutturar ta' impriżi mhux finanzjarji f'diffikultà (ĠU C 249, 31.7.2014, p. 1) ("il-Linji gwida R&R tal-2014"). Skont il-punt 135 tal-Linji gwida R&R tal-2014, il-Kummissjoni ser tapplika dawn il-linji gwida b'effett mill-1 ta' Awwissu 2014 sal-31 ta' Diċembru 2020. Madankollu, skont il-punt 138 tal-Linji gwida R&R tal-2014, il-miżuri preċedenti soġġetti għal din id-deċiżjoni għandhom jiġu vvalutati abbażi tal-linji gwida li applikaw meta ngħatat l-għajnuna, jiġifieri l-Linji gwida R&R tal-2004 (jew fejn applikabbli, il-Linji gwida tal-Komunità tal-1999 dwar l-għajnuna mill-Istat għas-salvataġġ u r-ristrutturar ta' ditti f'diffikultà) (ĠU C 288, 9.10.1999, p. 2 — "il-Linji Gwida R&R tal-1999").

([15]) Fir-rigward tal-EMPORDEF, il-Kummissjoni fil-premessi 46 sa 48 tad-deċiżjoni tal-ftuħ osservat li d-deċiżjonijiet tagħha dehru imputabbli għall-Istat Portugiż skont it-tifsira tal-ġurisprudenza *Stardust Marine* (sentenza fi *Franza vs il-Kummissjoni*, C-482/99, EU: C:2002:294).

(35) Il-Kummissjoni esprimiet ukoll dubji dwar il-kompatibbiltà mas-suq intern tal-miżuri preċedenti, b'mod partikolari minħabba lli l-awtoritajiet Portuġiżi ma taw ebda raġuni possibbli għall-kompatibbiltà.

(36) Madankollu, il-Kummissjoni vvalutat jekk kwalunkwe waħda mir-raġunijiet kompatibbli stabbiliti fit-TFUE tkunx *prima facie* applikabbli għall-miżuri preċedenti. Wara li twarrbet l-applikabbiltà tal-eċċezzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 107(2) tat-TFUE, il-Kummissjoni b'mod preliminari osservat li l-eċċezzjoni stabbilita fil-punt (c) tal-Artikolu 107(3) tat-TFUE biss setgħet tapplika.

(37) Il-Kummissjoni nnotat li l-miżuri preċedenti ma dehrux li ngħataw skont ir-regoli speċifiċi dwar l-għajnuna mill-Istat applikabbli għall-industrija tal-bini ta' bastimenti fiż-żmien meta ngħataw il-miżuri preċedenti, jiġifieri l-Qafas dwar l-għajnuna mill-Istat għall-bini ta' bastimenti ([16]) jew il-predeċessuri tiegħu. ([17]) Minħabba l-fatt li l-ENVC dehret li hija ditta f'diffikultà skont it-tifsira tal-Linji gwida R&R tal-2004 fiż-żmien meta ġew ipprovduti l-miżuri preċedenti, il-Kummissjoni nnotat li l-unika bażi kompatibbli rilevanti dehret li hija dik li tikkonċerna l-għajnuna għas-salvataġġ u għar-ristrutturar ta' ditti f'diffikultà skont l-Artikolu 107(3)(c) tat-TFUE, jiġifieri l-Linji gwida R&R tal-2004.

(38) Il-Kummissjoni nnotat ukoll li l-kundizzjonijiet għall-għajnuna għas-salvataġġ stabbiliti fit-taqsima 3.1 tal-Linji gwida R&R tal-2004, jidher li ma ntlaħqux. Barra minn hekk, fir-rigward tal-għajnuna għar-ristrutturar kif iddefinit fit-taqsima 3.2 tal-Linji gwida R&R tal-2004, il-Kummissjoni osservat li l-Portugall naqas milli juri li kienu preżenti kwalunkwe wieħed mill-elementi meħtieġa għall-miżuri preċedenti sabiex jiġu kkunsidrati bħala għajnuna għar-ristrutturar kompatibbli (pjan ta' ristrutturar, kontribuzzjoni proprja, miżuri kumpensatorji, eċċ). Għalhekk, il-Kummissjoni ma kellhiex biżżejjed evidenza dwar jekk kwalunkwe waħda mill-miżuri preċedenti tistax titqies kompatibbli abbażi tal-Linji gwida R&R bħala għajnuna għas-salvataġġ jew għar-ristrutturar.

(39) Fl-isfond ta' dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni esprimiet dubji dwar il-kompatibbiltà tal-miżuri preċedenti favur l-ENVC mas-suq intern.

(40) Barra minn hekk, il-Kummissjoni għamlet numru ta' osservazzjonijiet dwar il-miżuri previsti mill-Portugall fil-kuntest tal-privatizzazzjoni tal-ENVC. Għalkemm il-miżuri previsti li jakkumpanjaw il-privatizzazzjoni tal-ENVC ma kinux soġġetti għad-deċiżjoni tal-ftuħ, il-Kummissjoni, fl-isfond tas-sitwazzjoni ekonomika u n-natura tal-miżuri previsti, ikkunsidrat bħala probabbli li dawk il-miżuri jkunu jinkludu għajnuna mill-Istat. Madankollu, il-Kummissjoni tosserva li l-Portugall irrifjuta l-unika offerta valida għall-privatizzazzjoni tal-ENVC u li ddeċidiet li tillikwida lill-kumpanija minflok (ara l-premessi 14 sa 15 hawn fuq). Abbażi ta' dan, il-Kummissjoni tifhem li l-miżuri previsti li jakkumpanjaw il-privatizzazzjoni tal-ENVC ma kinux previsti u għaldaqstant mhux ser ikunu kkunsidrati f'din id-deċiżjoni.

5. KUMMENTI TAL-PORTUGALL DWAR ID-DEĊIŻJONI TAL-FTUĦ

(41) Fil-kummenti tiegħu dwar id-deċiżjoni tal-ftuħ tal-Kummissjoni, il-Portugall innota li minkejja t-telf li l-ENVC akkumulat mis-sena 2000, u b'mod partikolari mill-2009, id-deċiżjoni li l-kumpanija tinżamm fuq saqajha billi tiġi pprovduta b'biżżejjed mezzi kienet għażla razzjonali għall-EMPORDEF b'konformità mal-loġika tal-prinċipju tal-operatur ekonomiku tas-suq ("MEO").

(42) Fir-rigward tad-diffikultajiet tal-ENVC, il-Portugall innota li l-gravità tas-sitwazzjoni finanzjarja tagħha saret evidenti biss fl-2009/2010 u li l-irreversibbiltà tagħha kienet rikonoxxuta biss fil-kontijiet annwali tal-kumpanija tal-2012.

(43) Il-Portugall spjega wkoll li **ż-żieda fil-kapital tal-2006** kienet dovuta minħabba l-obbligu ġuridiku abbażi tal-Artikolu 35 tal-Kodiċi Portugiż dwar il-Kumpaniji. Skont din id-dispożizzjoni, meta nofs is-sehem ta' kapital ta' kumpanija speċifika jintilef, (i), il-kumpanija għandha tiġi xolta, (ii) is-sehem kapitali għandu jitnaqqas għal ammont li ma jkunx inqas mill-ekwità ("*capital próprio*") tal-kumpanija, jew (iii) l-azzjonisti tal-kumpanija għandhom jikkontribwixxu għas-sehem ta' kapital. Huwa abbażi ta' dan li fl-2006 l-azzjonisti tal-ENVC iddeċidew li jinjettaw EUR 24,875 miljun ta' kapital fil-kumpanija.

([16]) ĠU C 364, 14.12.2011, p. 9.

([17]) B'mod partikolari l-Qafas dwar l-għajnuna mill-Istat għall-2004 għall-bini ta' bastimenti (ĠU C 317, 30.12.2003, p. 11) u r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1540/98 tad-29 ta' Ġunju 1998 li jistabbilixxi regoli ġodda dwar l-għajnuna għall-bini ta' bastimenti (ĠU L 202, 18.7.1998, p. 1).

(44) Skont il-Portugall, din id-deċiżjoni ttieħdet bil-ħsieb li l-għażliet alternattivi skont l-Artikolu 35 tal-Kodiċi Portugiż dwar il-Kumpaniji ma jippermettux lill-ENVC tonora l-impenji finanzjarji jew kummerċjali tagħha (b'mod partikolari mal-Flotta Navali Portugiża). Mill-2006, l-ENVC kellha fuq ir-reġistru tal-ordnijiet tagħha 15–il proġett ta' bini għal ammont totali ta' EUR 386 miljun.

(45) Il-Portugall isostni li anki investitur fl-ekonomija tas-suq kien jagħżel żieda fil-kapital tal-ENVC u jippermettilha tibqa' topera u b'hekk tissaħħaħ il-kompetittività tagħha fis-suq tal-bini tal-bastimenti.

(46) Fil-preżentazzjoni tal-14 ta' Frar 2014 tiegħu, il-Portugall indika li d-deċiżjoni li wieħed jipproċedi biż-żieda fil-kapital tal-2006 ittieħdet b'kunsiderazzjoni mhux biss tal-portafoll tal-kumpanija iżda anki ta' pjan ta' ristrutturar għal ENVC iddatat Awwissu 2005.

(47) Il-pjan ta' ristrutturar, li ġie pprovdut abbozz tiegħu, ġie ppreparat minn Banco Português de Investimento S.A. ("BPI") u kopra l-perjodu 2005-2009. Skont il-pjan ta' ristrutturar, l-ENVC ikollha bżonn tiffoka fuq attivitajiet militari sabiex terġa' tkun vijabbli għalkemm hija rrikonoxxiet li s-sostenibbiltà finanzjarja u ekonomika tal-ENVC kienet soġġetta għall-kapaċità tal-immaniġġjar, l-issodisfar tal-kuntratti eżistenti u l-evoluzzjoni tas-suq tal-bini tal-bastimenti.

(48) Il-pjan ta' ristrutturar ma kkwantifikax l-ispejjeż assoċjati man-nuqqas ta' ssodisfar tal-kuntratti disponibbli għall-ENVC f'dak iż-żmien. Madankollu, l-ispejjeż assoċjati mal-għeluq tal-kumpanija (inkluż t-tkeċċija tal-impjegati u r-regolarizzazzjoni tal-obbligazzjonijiet) kienu stmati għal madwar EUR 175 miljun. Skont il-Portugall, fl-isfond tal-fatt li l-likwidazzjoni kienet waħda iktar onoruża miż-żieda fil-kapital, il-linja preċedenti ta' azzjoni ma nżammitx.

(49) Il-Portugall jispjega wkoll li l-pjan ta' ristrutturar irrikonoxxa l-bżonn ta' appoġġ lill-ENVC, minħabba li l-kumpanija ma setgħetx tkompli l-operazzjonijiet tagħha waħedha fl-2005-2007. Madankollu, il-Portugall josserva li rapport tal-2009 tal-*Inspecção-Geral de Finanças* — IGF (l-entità inkarigata mis-superviżjoni tal-kumpaniji pubbliċi Portuġiżi) innota li l-pjan ta' ristrutturar tal-ENVC ma kienx implimentat biżżejjed u li l-previżjonijiet finanzjarji u ekonomiċi għall-perjodu 2008-2011 kienu wisq ottimisti.

(50) Fir-rigward tas-**selfiet tal-2012 u l-2013**, il-Portugall isostni li r-rati tal-imgħax applikabbli għall-ENVC kienu l-istess bħal dawk li l-EMPORDEF irnexxielha tikseb mis-suq. Għalhekk, ir-rati tal-imgħax għandhom jiġu kkunsidrati skont it-termini tas-suq u mingħajr l-għajnuna. Skont il-Portugall, minħabba li l-EMPORDEF kienet l-uniku azzjonist tal-ENVC, tista' titqies bħala responsabbli fl-aħħar istanza għad-dejn u l-obbligazzjonijiet tal-ENVC. Għalhekk, il-Portugall jgħid li l-EMPORDEF ma żidietx ir-riskju tagħha billi esponiet ruħha iktar għall-ENVC permezz tas-selfiet tal-2012 u l-2013.

(51) Fil-preżentazzjoni tiegħu tal-14 ta' Frar 2014, il-Portugall iċċara li minn Frar 2014, l-ENVC la kienet ħallset lura s-selfiet tal-2012 u l-2013 u lanqas ħallset xi imgħax fuqhom. Barra minn hekk, il-Portugall innota wkoll li s-selfiet lill-ENVC kienu fejn meħtieġ, akkumpanjati minn ittri ta' konfort maħruġin mill-EMPORDEF.

(52) Fir-rigward tas-**selfiet DGTF** mogħtijin fl-2006, 2008, 2010 u l-2011, il-Portugall huwa tal-fehma li ngħataw skont it-termini tas-suq minħabba li r-rata tal-imgħax applikata kienet EURIBOR flimkien ma' firxa varjabbli skont kull kuntratt ta' self. Il-Portugall jinnota wkoll li s-selfiet DGTF ngħataw filwaqt li tqis ir-reġistru tal-ordnijiet tal-ENVC, li jista' joħloq aspettattivi raġonevoli li l-ENVC ser tkun tista' tħallas lura is-selfiet.

(53) Il-Portugall jenfasizza wkoll li l-użu tal-**ittri ta' konfort** huwa normali bejn l-operaturi privati bħala mekkaniżmu li jiggarantixxi l-aċċess għas-swieq finanzjarji għal kumpaniji b'kapaċità iktar baxxa ta' self. Il-Portugall jinnota li l-EMPORDEF fi kwalunkwe każ tiġi kkunsidrata fl-aħħar istanza bħala responsabbli għad-djun tal-ENVC minħabba li kienet l-unika azzjonist tagħha. Fi kwalunkwe każ, il-Portugall jirrikonoxxi li l-EMPORDEF qatt ma talbet ħlas lill-ENVC għall-ittri ta' konfort.

(54) Fir-rigward tas-**sussidji għall-bini tal-bastimenti**, il-Portugall isostni li dawn ġew ipprovduti skont id-Digriet Amministrattiv 296/89 — li jimplimenta d-Direttiva 87/167/KEE — u li għalhekk ikunu jikkostitwixxu għajnuna kompatibbli mal-industrija tal-bini ta' bastimenti. Fir-rigward **tas-sussidji għat-taħriġ professjonali**, il-Portugall isostni li dawn ingħataw lill-kumpaniji kollha li jissodisfaw il-kundizzjonijiet regolatorji u li għalhekk ma jkunux ipprovdew l-ENVC b'vantaġġ selettiv mhux dovut.

(55) **Fir-rigward tal-bastiment Atlântida,** il-Portugall josserva li minn Ġunju 2012, il-valur fis-suq tiegħu kien stmat li huwa EUR 29,24 miljun, b'kunsiderazzjoni fost l-oħrajn tal-obsolexxenza ekonomika, u d-deprezzament fiżiku u funzjonali. F'dan il-kuntest, il-Portugall jgħid li ma hemm ebda raġuni sabiex jiġi kkunsidrat li l-bini tal-bastiment wassal għal vantaġġ mhux dovut għall-ENVC, filwaqt li jitqies li l-kost tal-bini jaqbeż il-prezz kuntrattwali.

6. **VALUTAZZJONI TAL-MIŻURI**

(56) Din id-deċiżjoni tindirizza bħala punt preliminari l-kwistjoni dwar jekk l-ENVC hix ditta f'diffikultà skont it-tifsira tal-Linji gwida R&R tal-2004 ([18]). Imbagħad tanalizza jekk il-miżuri taħt skrutinju jinkludux għajnuna mill-Istat għall-ENVC skont it-tifsira tal-Artikolu 107(1) tat-TFUE u mbagħad jekk tali għajnuna, kieku kienet preżenti, hix legali u kompatibbli mas-suq intern.

6.1. **Diffikultajiet tal-ENVC**

(57) Kif innotat hawn fuq fil-premessa 42, il-Portugall isostni li l-gravità tas-sitwazzjoni finanzjarja tal-ENVC saret evidenti biss fl-2009/2010 u li l-irreversibbiltà tagħha kienet irrikonoxxuta biss fil-kontijiet annwali tal-kumpanija tal-2012.

(58) Il-Kummissjoni ttenni l-fehmiet li esprimiet fid-deċiżjoni tal-ftuħ tagħha. Skont il-premessa 9 tal-Linji gwida R&R tal-2004, il-Kummissjoni tqis ditta bħala f'diffikultà meta ma tkunx kapaċi, jew bir-riżorsi proprji jew bil-fondi li tista' tikseb mill-proprjetarji/azzjonisti jew krediturі, tagħmel tajjeb għat-telf li mingħajr intervent estern mill-awtoritajiet pubbliċi, kważi b'mod ċert jikkundannawha għal falliment fi żmien qasir jew medju.

(59) Il-premessa 10 tal-Linji gwida R&R tal-2004 tiċċara li kumpanija b'responsabbiltà limitata titqies bħala f'diffikultà meta nofs il-kapital rreġistrat tagħha jew iktar ikun sparixxa u iktar minn kwart minn dak il-kapital ikun intilef matul it-12-il xahar preċedenti, jew meta tissodisfa l-kriterji skont il-liġi domestika tagħha li hija soġġetta għal proċeduri ta' insolvenza kollettivi.

(60) Il-premessa 11 tal-Linji gwida R&R tal-2004 iżżid li, anki jekk il-kundizzjonijiet tal-premessa 10 ma jkunux issodisfati, ditta tista' tiġi kkunsidrata f'diffikultà b'mod partikolari meta jkunu preżenti s-sinjali normali ta' ditta f'diffikultà, bħal żieda fit-telf, tnaqqis fil-fatturat, tkabbir fl-inventarju tal-istokk, eċċess ta' kapaċità, tnaqqis fil-fluss tal-flus, żieda fid-dejn, żieda fl-imposta tal-imgħax u tnaqqis fil-valur nett tal-assi jew valur nett tal-assi ta' żero.

(61) Il-Kummissjoni tosserva li l-ENVC hija kumpanija b'responsabbiltà limitata li mill-inqas sa mis-sena 2000 baqgħet tirreġistra telf sinifikanti (ara t-tabella 3 ta' hawn taħt):

Tabella 3

Riżultati netti tal-ENVC bejn l-2000 u l-2013

	Riżultat nett (f'miljuni ta' euro)
2000	– 2,72
2001	– 4,98
2002	– 11,12

([18]) Ara n-nota ta' qiegħ il-paġna 14 ta' hawn fuq.

	Riżultat nett (f'miljuni ta' euro)
2003	– 26,87
2004	– 27,02
2005	– 14,38
2006	– 5,26
2007	– 8,04
2008	– 12,07
2009	– 22,26
2010	– 41,90
2011	– 22,70
2012	– 8,78
2013	– 52,42

Sors: kontijiet annwali tal-EMPORDEF għall-2006, l-2007, l-2008, l-2012 u l-2013 (disponibbli fuq http://www.empordef.pt/main.html), kontijiet annwali tal-ENVC għall-2001, l-2002, l-2003, l-2009, l-2010 u l-2011.

(62) Minbarra t-telf sinifikanti tal-ENVC, li jikkostitwixxi l-ewwel indikazzjoni tad-diffikultajiet tal-kumpanija, xi whud mis-sinjali tas-soltu l-oħrajn ta' ditta f'diffikultà fis-sens tal-Linji gwida R&R tal-2004 huma preżenti ukoll. Pereżempju, il-fatturat tal-ENVC beda jonqos b'mod kostanti mill-inqas sa mill-2008, u għadda minn EUR 129,62 miljun f'dik is-sena għal EUR 55,58 miljun fl-2009, EUR 20,22 miljun fl-2010 u EUR 15,11 miljun fl-2011. Għalkemm fl-2012 kien hemm żieda fil-fatturat, (EUR 30,38 miljun) dovut għal xi xogħol addizzjonali għal bastiment ta' appoġġ loġistiku ([19]), dan kien avveniment ta' darba u fl-2013 il-fatturat reġa' niżel għal EUR 3,79 miljun.

(63) Barra minn hekk, l-ENVC kellha ekwità negattiva mill-inqas sa mill-2009: EUR — 25,62 miljun fl-2009, EUR — 74,49 miljun fl-2010, EUR — 129,63 miljun fl-2011, EUR — 142,45 miljun fl-2012 u EUR — 193,46 miljun fl-2013 ([20]).

(64) Skont il-Portugall (ara l-premessa 43 hawn fuq), iż-żieda fil-kapital tal-2006 kienet meħtieġa sabiex tikkonforma mal-Artikolu 35 tal-Kodiċi Portugiż tal-Kumpaniji, l-alternattivi jkunu tnaqqis fil-kapital tal-ENVC jew il-likwidazzjoni tal-kumpanija. Barra minn hekk, il-pjan ta' ristrutturar ippreparat mill-BPI iddatat Awwissu 2005 (ara l-premessa 47 hawn fuq, jenfasizza li mit-tmiem tal-2003, l-ENVC kienet f'sitwazzjoni ta' falliment tekniku ("*falência técnica*"). Fl-aħħar nett, il-Kummissjoni tosserva li r-rapport tal-2009 tal-IGF jindika li mill-31 ta' Diċembru 2005 u fl-aħħar tal-2008, l-ENVC reġgħet kienet f'sitwazzjoni ta' falliment tekniku. Għalhekk, jidher li f'dawk il-punti ta' żmien meta l-ENVC kienet teknikament falluta, kienet uriet kull sinjal ta' falliment minbarra li ma kinitx iddikjarata falluta mill-qorti kompetenti. Dan jissuġġerixxi li l-kumpanija ssodisfat il-kriterji skont il-liġi domestika sabiex tkun is-soġġett ta' proċeduri ta' insolvenza kollettiva, b'konformità mal-premessa 10 tal-Linji gwida R&R tal-2004 tal-inqas fl-aħħar tal-2003, l-2005 u l-2008.

(65) Fl-isfond ta' dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-ENVC kienet ditta f'diffikultà skont it-tifsira tal-Linji gwida R&R tal-2004 fi żmien meta kienu ġew mogħtija l-miżuri preċedenti kollha.

([19]) Sors: kontijiet annwali tal-EMPORDEF għall-2012.

([20]) Sors: kontijiet annwali tal-EMPORDEF għall-2012 u l-2013. Mill-kontijiet annwali tal-ENVC għall-2001, l-2002 u l-2003, jirriżulta li l-ENVC kellha ukoll ekwità negattiva totali fis-sena 2000 (EUR –5,99 miljuni), l-2001 (EUR — 10,97 miljuni), l-2002 (EUR — 22,09 miljun) u l-2003 (EUR — 48,97 miljun).

6.2. **L-eżistenza tal-għajnuna**

(66) Skont l-Artikolu 107(1) tat-TFUE, kwalunkwe għajnuna mogħtija minn Stat Membru jew permezz ta' riżorsi tal-Istat, fi kwalunkwe forma li tfixkel jew thedded li tfixkel il-kompetizzjoni billi tiffavorixxi ċerti impriżi jew il-produzzjoni ta' ċerti prodotti għandha, sa fejn tolqot il-kummerċ bejn l-Istati Membri, tkun inkompatibbli mas-suq intern.

(67) Sabiex nikkonkludu jekk kienx hemm preżenti għajnuna mill-Istat, għandu jiġi vvalutat jekk il-kriterji kumulattivi elenkati fl-Artikolu 107(1) tat-TFUE (jiġifieri t-trasferiment ta' riżorsi tal-Istat, vantaġġ selettiv, tgħawwiġ potenzjali ta' kompetizzjoni, u l-effetti negattivi fuq il-kummerċ intra-UE) ġewx issodisfati għall-miżuri identifikati.

(68) Il-Kummissjoni diġà tinnota f'dan ir-rigward li l-Portugall ma jikkontestax il-karattru tal-għajnuna mill-Istat tas-**sussidji għall-bini ta' bastimenti** minħabba li huma — skont l-awtoritajiet Portugiżi — pprovduti skont id-Digriet Amministrattiv 296/89 li jimplimenta d-Direttiva 87/167/KEE. Il-Kummissjoni ser tivvaluta l-kompatibbiltà tagħha mas-suq intern fit-taqsima 6.4 below.

(69) Fir-rigward tas-**sussidji għal taħriġ professjonali** pprovduti fl-2005 u lf-2006 li jammontaw għal EUR 257 791, il-Portugall jgħid li dawn ingħataw taħt il-Programm Operattiv għall-Impjiegi, it-Taħriġ u l-Iżvilupp Soċjali (POEFDS) sponsorjat mill-Fond Soċjali Ewropew. Il-Kummissjoni tosserva li dawn il-fondi jikkostitwixxu *per se* għajnuna mill-Istat minħabba li kienu pprovduti mill-Istat Membru fil-kuntest tal-Fondi Strutturali 2000–2006. Għalhekk, il-Kummissjoni ser tivvaluta direttament il-kompatibbiltà tagħhom fis-suq intern fit-taqsima 6.4 below.

6.2.1. *Riżorsi tal-Istat u imputabbiltà*

(70) Il-Portugall ma joġġezzjonax għas-sejbiet preliminari tal-Kummissjoni skont id-deċiżjoni tal-ftuħ fir-rigward tal-preżenza ta' riżorsi tal-Istat u l-imputabbiltà.

(71) L-ewwel nett, il-Kummissjoni tenfasizza li s-selfiet DGTF, is-sussidjarji tal-bini tal-bastimenti u s-sussidji għat-taħriġ professjonali kienu pprovduti direttament mill-baġit tal-Istat (prinċipalment permezz tad-DGTF) u għalhekk m'hemmx dubju li dawn il-miżuri preċedenti jinkludu riżorsi tal-Istat u huma imputabbli għall-Istat.

(72) Fir-rigward tal-EMPORDEF, il-Kummissjoni tqis ukoll li l-azzjonijiet tagħha kienu jinkludu riżorsi tal-Istat (minħabba li l-baġit tal-EMPORDEF huwa pprovdut direttament mill-Istat) u li dawk l-azzjonijiet huma imputabbli għall-Istat fis-sens tal-ġurisprudenza *Stardust Marine* ([21]). L-ewwel nett, il-Kummissjoni tinnota li din hija azjenda pubblika li hija kollha kemm hi proprjetà tal-Istat: l-uniku azzjonist tal-EMPORDEF f'isem l-Istat huwa d-DGTF. Madankollu, l-EMPORDEF hija taħt superviżjoni diretta tal-Ministeru tal-Finanzi u l-Amministrazzjonijiet Pubbliċi, fir-rigward tas-superviżjoni finanzjarja, u l-Ministeru tad-Difiża Nazzjonali, fir-rigward tas-superviżjoni settorjali ([22]).

(73) Barra minn hekk, skont il-paġna web tal-EMPORDEF, l-operazzjonijiet tagħha huma konsistenti mal-objettivi, il-politiki u l-miri stabbiliti mill-azzjonist uniku tagħha, jiġifieri l-Istat. ([23]) Barra minn hekk, il-President tal-EMPORDEF u d-Diretturi Eżekuttivi tagħha jinħatru direttament mill-Ministru tad-Difiża Nazzjonali ([24]).

([21]) Sentenza fi *Franza vs il-Kummissjoni*, C-482/99, EU:C:2002:29.
([22]) Sors: http://www.empordef.pt/main.html.
([23]) Sors: http://www.empordef.pt/uk/main.html.
([24]) Ara l-lista ta' ħatriet fil-paġna web tal-Ministeru tad-Difiża Nazzjonali (http://www.portugal.gov.pt/pt/o-governo/nomeacoes/ministerio-da-defesa-nacional.aspx). Ara wkoll il-paġna web tal-EMPORDEF (http://www.empordef.pt/main.html) kif ukoll diversi stqarrijiet għall-istampa, pereżempju http://www.dn.pt/inicio/portugal/interior.aspx?content_id=1768612 jew http://www.dn.pt/inicio/portugal/interior.aspx?content_id=1950754.

(74) Minbarra dak li ntqal hawn fuq, ir-regoli li jirregolaw il-privatizzazzjoni prevista tal-ENVC (ara t-taqsima 2.2 hawn fuq) indikat b'mod ċar li d-deċiżjoni finali kellha tittieħed mill-Gvern Portugiż u mhux mill-EMPORDEF. F'termini ta' evidenza indiretta, il-Kummissjoni tosserva li fl-4 ta' Jannar 2012, il-Ministeru Portugiż tad-Difiża Nazzjonali ħareġ stqarrija għall-istampa li tgħid kif ġej: "fit-2 ta' Lulju 2011, il-Ministeru tad-Difiża Nazzjonali ddeċieda li jissospendi d-dekommissjonar tal-[ENVC]. F'Awwissu, il-Ministeru tad-Difiża Nazzjonali ta mandat lill-amministrazzjoni l-ġdida tal-EMPORDEF biex issib soluzzjoni li tevita d-dekommissjonar u l-għeluq tal-ENVC" ([25]). Barra minn hekk, f'diversi okkażjonijiet, il-Ministru tad-Difiża Nazzjonali ħabbar pubblikament il-passi li għandhom jittieħdu fir-rigward tal-privatizzazzjoni prevista tal-ENVC ([26]). Ladarba l-pjanijiet tal-privatizzazzjoni twarrbu, il-Gvern Portugiż ta s-setgħa lill-EMPORDEF biex tieħu l-miżuri meħtieġa fir-rigward tal-ENVC ([27]).

(75) Fid-dawl ta' dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-azzjonijiet tal-EMPORDEF huma imputabbli għall-Istat u li l-miżuri preċedenti li tat lill-ENVC kienu jikkostitwixxu riżorsi tal-Istat.

6.2.2. *Vantaġġ selettiv*

(76) Inkwantu jekk il-miżuri preċedenti pprovdewx lill-ENVC b'vantaġġ selettiv mhux dovut, il-Kummissjoni tosserva li l-Portugall iqis li dan mhux il-każ għall-biċċa l-kbira tal-miżuri preċedenti minħabba li jkunu konformi mal-prinċipju MEO.

(77) Fid-deċiżjoni tal-ftuħ tagħha, il-Kummissjoni indikat li minkejja l-informazzjoni limitata disponibbli f'dak iż-żmien, ma kienx probabbli li kwalunkwe operatur privat ikun ipprovda lill-ENVC bil-miżuri preċedenti. Tabilħaqq, minħabba d-diffikultajiet tal-ENVC dak iż-żmien, il-Kummissjoni kienet tal-fehma preliminari li operatur fis-suq razzjonali, li jopera skont il-kundizzjonijiet tas-suq, ma kienx jipprovdi tali finanzjament lil kumpanija bħall-ENVC. Il-Kummissjoni b'mod preliminari kkonkludiet ukoll li l-vantaġġ ikun selettiv fin-natura minħabba li l-benefiċjarju uniku tiegħu kienet l-ENVC.

(78) Rigward iż-**żieda fil-kapital tal-2006**, il-Kummissjoni ma tikkondividix il-fehma tal-Portugall li MEO kieku kien jagħżel li jżid il-kapital tal-ENVC — minflok jillikwidaha — sabiex jippermetti lill-kumpanija tibqa' topera fis-suq tal-bini tal-bastimenti, b'mod partikolari fl-isfond li r-reġistru tal-ordnijiet ta' dak iż-żmien li kellu 15-il proġett ta' bini għal ammont ta' EUR 386 miljun (ara l-premessa 44 hawn fuq).

(79) L-ewwel nett, il-Kummissjoni tosserva li operatur fis-suq razzjonali kien jikkunsidra jekk ikunx ekonomikament razzjonali li jillikwida l-kumpanija jew jekk jipprovdix kapital addizzjonali, filwaqt li titqies il-prestazzjoni finanzjarja ħażina tal-ENVC bejn is-sena 2000 u l-2006 u fid-dawl tal-miżuri li diġà ngħataw mill-Istat lill-ENVC qabel iż-żieda fil-kapital tal-2006 (jiġifieri waħda mis-selfiet DGTF għal ammont ta' EUR 30 miljun mogħtija f'Jannar/Frar 2006, is-sussidji għall-bini ta' bastimenti li jaqbżu EUR 27 miljun u s-sussidji għat-taħriġ professjonali).

(80) Għalkemm, l-ammont tal-ordnijiet tar-reġistru deher li jaqbeż l-ammont li jirriżulta minn dawk il-miżuri preċedenti, il-Kummissjoni hija tal-fehma li operatur tas-suq razzjonali kien jikkunsidra wkoll il-probabbiltà li

([25]) It-test oriġinali bil-Portugiż huwa kif ġej: *"[…] no passado dia 2 de julho de 2011 o Ministério da Defesa Nacional decidiu suspender o desmantelamento dos Estaleiros Navais de Viana do Castelo. Em agosto, o Ministério da Defesa Nacional mandatou a nova administração da Empordef para que fosse encontrada uma solução que evitasse esse desmantelamento e encerramento dos ENVC"*. Ara http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-atualizado/20120104-mdn-envc.aspx.

([26]) Ara pereżempju http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-atualizado/20120319-mdn-modelo-reprivatizacao.aspx, http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-atualizado/20120502-mdn-envc.aspx u http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-atualizado/20120713-seamdn-envc.aspx.

([27]) Ara pereżempju http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministro-da-presidencia-e-dos-assuntos-parlamentares/documentos-oficiais/20131205-comunicado-cm.aspx. L-involviment tal-Istat fl-azzjonijiet tal-EMPORDEF huwa evidenzjat aktar fl-istqarrija għall-istampa li ġejja tal-Gvern Portugiż: http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-atualizado/20140205-mdn-comunicado-estaleiros.aspx.

ENVC kien ikollha tibni bi profitt u/jew sal-iskadenzi kuntrattwali sabiex jiġi evitat il-pagament ta' penali ([28]). Skont informazzjoni pprovduta mill-Portugall, ma hemm xejn li jissuġġerixxi li l-EMPORDEF għamlet dawn il-konsiderazzjonijiet fiż-żmien meta għamlet iż-żieda fil-kapital tal-2006.

(81) Barra minn hekk, il-Portugall jinnota li skont il-pjan ta' ristrutturar ippreparat mill-BPI f'Awwissu 2005, l-ispejjeż assoċjati mal-għeluq tal-ENVC ġew stmati li huma EUR 175 miljun. Skont il-Portugall, fl-isfond tal-fatt li l-likwidazzjoni kienet waħda iktar onoruża miż-żieda fil-kapital, il-linja preċedenti ta' azzjoni ma nżammitx.

(82) F'dan ir-rigward, il-Kummissjoni tosserva li l-istima li għamlet il-BPI fil-pjan ta' ristrutturar ma kinitx appoġġjata b'evidenza. Abbażi ta' dan, il-Kummissjoni ma tistax tivvaluta l-preċiżjoni ta' din l-istima u tikkonkludi jekk tabilħaqq kienx ikun ekonomikament iktar razzjonali għall-EMPORDEF li żżid il-kapital milli tipproċedi bil-likwidazzjoni tal-kumpanija.

(83) Barra minn hekk, il-Kummissjoni tosserva li l-pjan ta' ristrutturar ippreparat mill-BPI innota li l-ENVC waħedha ma setgħetx terġa' ssir vijabbli u li kienet teħtieġ fondi esterni f'ammont ta' EUR 45–50 miljun f'każ bażi u EUR 70–80 miljun f'każ pessimistiku. L-ammont taż-żieda fil-kapital tal-2006 (EUR 24,875 miljun) jibqa' kunsiderevolment iktar baxx minn dawn l-istimi u ma kienx ser jippermetti lill-ENVC terġa' ssir vijabbli.

(84) Fl-aħħar nett, il-Kummissjoni tinnota li l-ENVC kellha bżonn ristrutturar fil-fond kif ġie rikonoxxut mill-pjan ta' ristrutturar ippreparat mill-BPI. Għalkemm il-pjan ta' ristrutturar huwa sempliċement abbozz, diġà jindika d-diffikultajiet tal-ENVC u l-bżonn ta' fondi esterni addizzjonali. Madankollu, il-pjan ta' ristrutturar jagħmilha ċara li biex l-ENVC terġa' ssir vijabbli jiddependi b'mod sinifikanti fuq il-kapaċità tal-immaniġġjar tal-kumpanija biex tonora l-kuntratti tagħha u l-evoluzzjoni tas-swieq tal-bini ta' bastimenti. F'dan ir-rigward, il-Kummissjoni tosserva li l-Portugall ma pprovda ebda evidenza li l-EMPORDEF ikkunsidrat dawn l-elementi meta għamlet iż-żieda fil-kapital tal-2006 li — fi kwalunkwe każ — hija inqas mill-ammonti stmati mill-pjan ta' ristrutturar li jippermetti lill-kumpanija terġa' ssir vijabbli.

(85) Fl-isfond ta' dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tasal għall-konklużjoni li operatur ekonomiku tas-suq prudenti ma kienx jipprovdi ż-żieda fil-kapital tal-2006 u għaldaqstant iż-żieda kienet tagħti vantaġġ mhux dovut lill-ENVC.

(86) Fir-rigward tas-**selfiet tal-2012 u l-2013**, mogħtija mill-EMPORDEF għal ammont totali ta' EUR 101 118 066,03, jirriżulta li abbażi tal-informazzjoni pprovduta mill-Portugall matul l-2012, l-EMPORDEF iffirmat 70 kuntratt mal-ENVC, normalment għal terminu ta' żmien qasir, b'maturità ta' 90 jum. Is-selfiet ingħataw għal diversi ammonti differenti u kellhom rati tal-imgħax differenti, prinċipalment 3 xhur EURIBOR flimkien ma' marġni. Madankollu, xi kuntratti kellhom rata tal-imgħax fissa, b'mod partikolari l-kuntratti iffirmati minn Ottubru 2012 'il quddiem (ara pereżempju l-kuntratti ffirmati fit-30 ta' Marzu 2012 għal EUR 16,7 miljuni b'rata tal-imgħax ta' 2 %, fit-2 ta' Novembru 2012 għal EUR 10,570 miljuni b'rata tal-imgħax ta' 5,871 % jew tal-1 ta' Diċembru 2012 għal EUR 1 miljun bl-istess rata tal-imgħax ta' 5,871 %). Jidher ukoll li l-kuntratti tas-selfiet ma ġewx ikkollateralizzati.

(87) Il-Portugall jargumenta n-nuqqas ta' għajnuna fis-selfiet DGTF minħabba li l-EMPORDEF applikat għall-ENVC l-istess rata tal-imgħax li rċeviet mis-suq. Minħabba li fi kwalunkwe każ l-EMPORDEF tkun responsabbli wkoll għad-djun u l-obbligazzjonijiet tal-ENVC, minħabba li kienet l-unika azzjonist tagħha, il-Portugall jgħid li l-EMPORDEF ma żiditx ir-riskju billi esponietha iktar għall-ENVC.

(88) L-ewwel nett, ma jidhirx li l-EMPORDEF tkun responsabbli għad-djun u l-obbligazzjonijiet kollha tal-ENVC, minħabba li l-EMPORDEF u l-ENVC huma kumpaniji b'responsabbiltà limitata ("*sociedade anónima*"). Bħala regola ġenerali, f'kumpaniji b'responsabbiltà limitata, ir-responsabbiltà tal-membri (detenturi tal-parteċipazzjoni) hija limitata għall-valur tal-ishma skont l-Artikolu 271 tal-Kodiċi Portuġiż dwar il-Kumpaniji ([29]). Abbażi ta' dan, billi tipprovdi s-selfiet tal-2012 u l-2013 lill-ENVC, l-EMPORDEF kienet iġġarrab riskji addizzjonali iktar mill-ishma fil-kumpanija.

([28]) F'dan ir-rigward, il-Kummissjoni tosserva bħala evidenza *ex post* li r-rapport tal-2009 tal-IGF (ara l-premessa 49) jenfasizza li fl-2005–2007, l-ENVC ikkonsenjat 11-il bastiment li l-ispejjeż għall-bini tagħhom qabżu bi 15,4 % l-ispejjeż kuntrattwali miftiehmin (għandu jiġi nnotat li l-ispejjeż ibbaġitjati mill-ENVC qabżu b'4,1 % l-ispejjeż kuntrattwali miftiehmin li jfisser li fi kwalunkwe każ, il-kumpanija kienet tibni l-bastimenti b'telf).

([29]) Sors: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/annexes_accounting_report_2011/portugal_en.pdf.

(89) Fi kwalunkwe każ, irrispettivament minn dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tqis li l-EMPORDEF ma aġixxietx bħala investitur tas-suq razzjonali meta pprovdiet is-selfiet tal-2012 u l-2013 lill-ENVC. F'dak iż-żmien, is-sitwazzjoni finanzjarja tal-ENVC kienet diffiċli ħafna: it-telf tagħha fis-sena ta' qabel kien laħaq EUR 22,70 miljun (ara t-tabella 3 ta' hawn fuq) u l-ekwità negattiva tagħha kienet ta' EUR — 129,63 miljuni (ara l-premessa 63 hawn fuq). Fid-dawl tad-diffikultajiet tal-ENVC, il-Kummissjoni tqis li investitur tal-ekonomija tas-suq kien jivvaluta s-sitwazzjoni finanzjarja tal-ENVC u janalizza l-kapaċità tal-kumpanija li tħallas lura s-selfiet u l-imgħax. F'dan ir-rigward, il-Kummissjoni tosserva li diversi istituzzjonijiet finanzjarji — li fir-rigward tagħhom il-Kummissjoni ma għandha ebda raġuni li tissuspetta li ma operawx bħala investituri tas-suq — kienu rrifjutaw li jipprovdu selfiet direttament lill-ENVC. Dan minnu nnifsu jindika li s-swieq ma baqgħux jemmnu li l-ENVC tista' tħallas lura s-selfiet.

(90) Billi rreplikat l-imgħax li kisbet mis-selfiet fis-suq, l-EMPORDEF tat vantaġġ mhux dovut lill-ENVC, minħabba li din tal-aħħar ma kinitx tista' tikseb dawk il-kundizzjonijiet — fil-fatt, l-ENVC ma rċeviet ebda selfiet mis-suq. Għalkemm xi whud mir-rati tal-imgħax applikati mill-EMPORDEF għall-ENVC jistgħu jidhru relattivament għoljin (eż. 3 xhur EURIBOR flimkien ma' 8,431 % għall-kuntratt iffirmat fit-30 ta' Mejju 2012), il-Kummissjoni tqis li ebda istituzzjoni finanzjarja privata ma kienet tipprovdi tali self mingħajr ebda kollateralizzazzjoni minn ditta li b'mod ċar kienet tinsab f'diffikultà.

(91) Il-Kummissjoni tinnota wkoll li ladarba l-ewwel kuntratti jkunu laħqu l-maturità tagħhom ta' 90 jum, l-EMPORDEF kienet tkun tista' tosserva li l-ENVC la kienet ħallset lura l-kapital u lanqas ebda imgħax (ara l-premessa 51 hawn fuq). Abbażi ta' dan, il-Kummissjoni tqis li operatur fis-suq razzjonali ma kienx jipprovdi selfiet addizzjonali lill-ENVC.

(92) Il-Kummissjoni għaldaqstant tikkonkludi li s-selfiet tal-2012 u l-2013 taw vantaġġ mhux dovut lill-ENVC.

(93) Il-Kummissjoni issa ser tivvaluta jekk is-**selfiet DGTF** għall-ammont ta' EUR 56 miljun tawx lill-ENVC vantaġġ mhux dovut. Il-Portugall jindika li dawn is-selfiet kellhom rata tal-imgħax ta' EURIBOR ta' 6 xhur flimkien ma' firxa varjabbli skont kull kuntratt. Skont il-Portugall, din ir-rimunerazzjoni kienet tkun sodisfaċenti għal investitur, u b'hekk tiġi eskluża l-preżenza ta' vantaġġ mhux dovut u din l-għajnuna mill-Istat. Il-Portugall jinnota wkoll li s-selfiet DGTF ingħataw filwaqt li tqis ir-reġistru tal-ordnijiet tal-ENVC.

(94) Il-Kummissjoni ma tistax tikkondividi l-fehmiet tal-Portugall li l-istabbiliment ta' rata tal-imgħax li tikkorrispondi għal EURIBOR ta' 6 xhur flimkien ma' firxa varjabbli, jagħmel is-selfiet DGTF konformi mas-suq. It-tabella 4 ta' hawn taħt tiddeskrivi fil-qosor ir-rata tal-imgħax totali applikabbli għas-selfiet DGTF fiż-żmien tal-firma tagħhom:

Tabella 4

Rata tal-imgħax totali għas-selfiet DGTF

Data tal-iffirmar tal-kuntratt	Ammont f'EUR	**EURIBOR ta' 6 xhur** (a) (%)	**Firxa** [1] (b)	**Rata tal-imgħax totali** (a) + (b) (%)
31 ta' Jannar 2006	30 000 000	2,698	150bp	4,198 [2]
11 ta' Diċembru 2008	8 000 000	3,417	100bp	4,417
28 ta' April 2010	5 000 000	0,964	100bp	1,964
27 ta' April 2011 (imħallsa f'żewġ pagamenti f'April 2011 u f'Ġunju 2011)	13 000 000	1,661 %	3,907 % (April 2011) 3,580 % (Ġunju 2011)	5,568 % (April 2011) 5,241 % (Ġunju 2011)

[1] Għall-kuntratt iffirmat fis-27 ta' April 2011, il-firxa applikabbli kienet il-firxa Mid Asset Swap tad-dejn pubbliku Portugiż b'maturità ekwivalenti (dejta pprovduta mill-Portugall).

[2] Mill-2010, ir-rata tal-imgħax kienet allinjata ma' dik tas-self tal-11 ta' Diċembru 2008.

(95) Sabiex tiġi aċċertata l-konformità mas-suq tar-rati tal-imgħax applikabbli għas-selfiet DGTF, il-Kummissjoni ser tuża bħala l-aħjar prokura disponibbli, ir-rati ta' referenza li jirriżultaw mir-regoli applikabbli f'dak iż-żmien.

(96) L-ewwel nett, kif indikat fit-taqsima 6.1 hawn fuq, il-Kummissjoni tikkunsidra li fl-2006 u l-2008 l-ENVC kienet ser tikkwalifika bħala ditta f'diffikultà. Fir-rigward b'mod partikolari għas-self DGTF tal-2006, il-Kummissjoni tosserva li skont ir-rapport tal-2009 tal-IGF, mill-31 ta' Diċembru 2005, l-ENVC kienet f'sitwazzjoni ta' falliment tekniku. Fir-rigward tas-self DGTF tal-2008, l-istess rapport jindika li fl-aħħar tal-2008, l-ENVC reġgħet kienet f'sitwazzjoni ta' falliment tekniku (ara l-premessa 64 hawn fuq).

(97) B'mod partikolari, rigward is-self DGTF tal-2006, il-Kummissjoni tinnota l-metodu tal-istabbiliment tar-rati ta' referenza u tal-iskont tal-1997 ([30]), applikabbli f'dak iż-żmien, stabbilixxa li r-rata bażi (3,70 % fil-Portugall f'Jannar 2006) ([31]) kellha tiżdied bi primjum li jammonta għal 400bp jew iktar f'sitwazzjonijiet li jinvolvu riskju partikolari. F'dan ir-rigward, il-Kummissjoni tenfasizza d-diffikultajiet tal-ENVC fiż-żmien u l-fatt li kienet f'sitwazzjoni ta' falliment tekniku. Barra minn hekk, skont il-kuntratt tas-self DGTF tal-2006, l-ENVC qablet li jkollha bħala kollateral id-dħul li jirriżulta mill-bini ta' ċerti bastimenti għall-Flotta Navali Portugiża. Madankollu, mhux ċar jekk mutwanti orjentat lejn is-suq kienx jaċċetta tali kollateral fid-dawl tal-problemi tal-ENVC biex jibni bi profitt u/jew fl-iskadenzi kuntrattwali (ara f'dan ir-rigward il-premessa 80 u n-nota ta' qiegħ il-paġna 28 hawn fuq). Fi kwalunkwe każ, il-Kummissjoni ma ngħatatx evidenza li tippermettilha li teżamina dawk il-kuntratti ta' bini. Il-Kummissjoni għalhekk tikkunsidra li l-applikazzjoni ta' marġni ta' mill-inqas 400bp tkun raġonevoli. Bħala riżultat, ir-rata ta' referenza applikabbli tkun tal-inqas 7,70 %, li hija ferm ogħla mir-rata tal-imgħax ta' 4,198 % attwalment applikata mid-DGTF.

(98) Fir-rigward tas-self DGTF tal-2008, il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni dwar ir-reviżjoni tal-metodu għall-istabbiliment tar-rati ta' referenza u ta' skont tal-2008, ([32]) applikabbli dak iż-żmien, stabbilixxiet li r-rata bażi (2,05 % fil-Portugall f'Diċembru 2008) ([33]) kellu jiġi applikat marġni skont il-klassifikazzjoni tal-impriża kkonċernata u l-livell ta' kollateralizzazzjoni offrut. Fl-isfond tad-diffikultajiet tal-ENVC dak iż-żmien u l-livell baxx ta' kollateralizzazzjoni (ara l-premessa 97 hawn fuq, li japplika *mutatis mutandis*), il-marġni applikabbli jkun tal-inqas 1 000bp. Bħala riżultat, ir-rata ta' referenza applikabbli tkun ta' mill-inqas 12,05 %, ogħla wkoll mir-rata tal-imgħax ta' 4,417 % attwalment applikata mid-DGTF.

(99) Fir-rigward tas-selfiet DGTF tal-2010 u l-2011, il-Kummissjoni ttenni l-fehmiet tagħha li l-ENVC kienet tikkwalifika bħala ditta f'diffikultà fil-mument meta ngħataw s-selfiet (ara t-taqsima 6.1 hawn fuq). Skont il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni dwar ir-reviżjoni tal-metodu għall-istabbiliment tar-rati ta' referenza u ta' skont, applikabbli f'dak iż-żmien, ir-rata bażi applikabbli għall-Portugall kienet 1,24 % f'April 2008 u 1,49 % f'April 2011.

(100) Fir-rigward tas-self DGTF tal-2010, il-Kummissjoni tosserva li m'hemmx kollateralizzazzjoni stretta iżda sempliċiment wegħda mill-ENVC li tuża d-dħul li jirriżulta minn kuntratt qafas partikolari mal-Ministeru tad-Difiża Nazzjonali biex jitħallas lura s-self. Abbażi ta' dan, u filwaqt li jitqiesu d-diffikultajiet tal-ENVC f'dak iż-żmien, il-Kummissjoni hija tal-fehma li l-marġni applikabbli għandu jkun tal-inqas 1 000 bp. Għalhekk, ir-rata ta' referenza applikabbli tkun tal-inqas 11,24 %, meta mqabbla mar-rata ferma inqas ta' 1,964 % imposta mid-DGTF.

(101) Fl-aħħar, fir-rigward tas-self DGTF tal-2011, il-Kummissjoni tosserva li, bħal fil-każ tas-self DGTF tal-2010, fi prinċipju m'hemmx kollateralizzazzjoni iżda sempliċiment wegħda mill-ENVC li tuża d-dħul li jirriżulta minn kuntratt qafas partikolari mal-Ministeru tad-Difiza Nazzjonali biex tħallas lura s-self, li barra minn hekk kellha tiġi kkonfermata mill-Bord tal-Amministrazzjoni tal-ENVC u approvata mill-Ministeru tad-Difiża Nazzjonali. Għalhekk hemm dubji kbar li dan il-livell ta' kollateralizzazzjoni jista' jiġi kkunsidrat bħala adegwat mill-mutwanti orjentat lejn is-suq. Għalhekk, minħabba li l-ENVC dak iż-żmien kienet ditta f'diffikultà, il-Kummissjoni tqis li l-marġni applikabbli għandu jkun tal-inqas 1 000bp, li jirriżulta f'rata ta' referenza ta' mill-inqas 11,49 %, ħafna ogħla mir-rati tal-imgħax attwalment applikati għall-ENVC (5,568 % f'April 2011 u 5,241 % f'Ġunju 2011).

(102) Filwaqt li jitqies dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tasal għall-konklużjoni li s-selfiet DGTF taw lill-ENVC vantaġġ mhux dovut.

([30]) ĠU C 273, 9.9.1997, p. 3.
([31]) Sors: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates_eu25_en.pdf
([32]) ĠU C 14, 19.1.2008, p. 6.
([33]) Sors: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/base_rates_eu27_en.pdf

(103) Fir-rigward tal-**ittri ta' konfort** maħruġin mill-EMPORDEF bejn l-2007 u l-2011, il-Kummissjoni l-ewwel tosserva li huma jidhru li għandhom natura simili ħafna għal garanzija, minħabba li f'ħafna minn dawn l-ittri, l-EMPORDEF qalet speċifikament li tagħmel dak kollu meħtieġ biex tiżgura li l-ENVC ikollha l-mezzi meħtieġa disponibbli biex tonora l-ftehim ta' self sottostanti. Madankollu, l-ittri ta' konfort iddatati 8 ta' Jannar 2007 u 26 ta' Ġunju 2008 għandhom formulazzjoni differenti. F'dawn l-ittri, l-EMPORDEF tinnota li hija kollha kemm hi proprjetarja tal-ENVC u li din il-parteċipazzjoni azzjonarja mhix ser tonqos; inkella l-bank li jagħti s-self jiġi awtorizzat jitlob lill-ENVC tħallas lura s-self qabel il-maturità. Din id-dikjarazzjoni waħedha ma tippermettix lill-Kummissjoni tqis li l-EMPORDEF tkun responsabbli għall-inadempjenza tal-ENVC fuq is-selfiet rispettivi u għalhekk ma jidhirx li huwa adegwat li tassimilhom ma' garanziji. Għalhekk mhux stabbilit li dawn l-ittri taw vantaġġ lill-ENVC.

(104) Rigward il-bqija tal-ittri ta' konfort (jiġifieri dawk ipprovduti fl-2009, l-2010 u l-2011), minħabba li EMPORDEF tiddikjara li hija lesta tintervjeni jekk l-ENVC ma tonorax il-kuntratt ta' self sottostanti, jidher ċar li huma ekwivalenti għal garanzija, minħabba li l-EMPORDEF terġa' tassigura lill-istituzzjoni finanzjarja li tagħti s-self billi timpenja ruħha li tagħmel kull sforz meħtieġ għall-ENVC biex ikollha l-mezzi disponibbli biex tħallas lura s-selfiet. Operatur fis-suq normali kien jistaqsi għal primjum bi skambju talli ta din it-tip ta' "garanzija", li madankollu l-EMPORDEF qatt ma għamlet minkejja r-riskju sinifikanti li l-ENVC ma tkunx tista' tħallas lura s-selfiet fid-dawl tad-diffikultajiet tagħha f'dak iż-żmien.

(105) Skont it-Taqsima 2.2 tal-Avviż tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 87 u 88 tat-Trattat KE għal għajnuna mill-Istat fil-forma ta' garanziji ([34]) ("l-Avviż ta' Garanzija") ir-riskju normalment għandu jitħallas bi primjum xieraq. Meta min jissellef mhuwiex mitlub li jħallas il-primjum, jew iħallas primjun baxx, dan jikseb vantaġġ. Meta mqabbel ma' sitwazzjoni mingħajr garanzija, il-garanzija mill-Istat tippermetti lil min jissellef jikseb termini finanzjarji aħjar għal self minn dawk normalment disponibbli fis-swieq finanzjarji. Ġeneralment, bil-benefiċċju ta' garanzija mill-Istat, min jissellef jista' jikseb rati aktar baxxi u/jew joffri inqas sigurtà. F'xi każijiet, min jissellef ma jsibx, mingħajr garanzija mill-Istat, istituzzjoni finanzjarja li tkun lesta ssellef bi kwalunkwe termini. Għalhekk, huwa meħtieġ li jiġi eżaminat jekk il-garanzija tistax fi prinċipju tkun inkisbet bil-kundizzjonijiet tas-suq mis-swieq finanzjarji u jekk il-primjum tas-suq għall-garanzija tħallasx ([35]).

(106) Il-Kummissjoni tosserva li l-ittri ta' konfort ma tħallsux u li l-ENVC ma ħallset lill-EMPORDEF l-ebda primjum. Għalhekk, ir-riskju mġarrab mill-EMPORDEF mhux jitħallas. Dan minnu nnifsu huwa suffiċjenti biex jiġi konkluż li l-ittri ta' konfort, li għandhom karatteristiċi simili ħafna għal garanzija, taw lill-ENVC vantaġġ mhux dovut.

(107) Fir-rigward tal-argument tal-Portugall li l-EMPORDEF fi kwalunkwe każ tiġi kkunsidrata bħala fl-aħħar istanza responsabbli għad-djun tal-ENVC minħabba li kienet l-uniku azzjonist tagħha, il-Kummissjoni tirreferi għar-raġunament tagħha fil-premessa 88 hawn fuq, li tapplika *mutatis mutandis*.

(108) Għalhekk, il-Kummissjni hija tal-fehma li l-ittri ta' konfort tal-2009, l-2010 u l-2011 taw lill-ENVC vantaġġ mhux dovut.

(109) Fir-rigward tas-**self għall-bastiment Atlântida,** il-Kummissjoni tosserva li f'Diċembru 2009, l-EMPORDEF ipprovdiet lill-ENVC b'EUR 37 miljun miksubin mis-CGD għat-terminazzjoni ta' proċeduri legali ma' Atlanticoline. F'dak iż-żmien, meta l-ENVC diġà kienet ditta f'diffikultà, operatur fis-suq razzjonali kien jivvaluta s-sitwazzjoni tal-kumpanija u l-kapaċità tagħha li tħallas lura s-self, minflok sempliċiment titrasferixxi l-fondi lill-ENVC. Barra minn hekk, operatur fis-suq razzjonali kien jivvaluta r-riskji assoċjati mal-operazzjoni u l-possibbiltà ta' bejgħ ta' bastimenti lil xerrej differenti — xi ħaġa li eventwalment ġrat f'Settembru 2014 (ara l-premessa 30 hawn fuq). Il-Kummissjoni barra minn hekk tosserva li s-self ġie pprovdut lill-EMPORDEF b'rata tal-imgħax annwali ta' EURIBOR ta' 6 xhur flimkien ma' 2 %, li f'dak iż-żmien tal-kuntratt kien ifisser 2,993 %. Madankollu, skont il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni dwar ir-reviżjoni tal-metodu għall-istabbiliment tar-rati ta' referenza u ta' skont tal-2008, applikabbli f'dak iż-żmien, ir-rata ta' bażi applikabbli għall-Portugall f'Diċembru 2009 kienet 1,45 % li magħha għandu jiżdied marġni ta' mill-inqas 1 000 bp fid-dawl tad-diffikultajiet tal-ENVC u n-nuqqas ta' kollateralizzazzjoni stretta. Għalhekk, ir-rata ta' referenza applikabbli tal-inqas tkun 11,45 %.

([34]) ĠU C 155, 20.6.2008, p. 10. Ara wkoll l-Avviż tal-Kummissjoni tas-sena 2000 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 87 u 88 tat-Trattat KE għal għajnuna mill-Istat fil-forma ta' garanziji (ĠU C 71, 11.3.2000, p. 14).

([35]) Ara, pereżempju, il-premessi 249 u 250 tad-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tat-23 ta' Lulju 2008 dwar miżuri mill-Ġermanja biex tassisti d-DHL u Leipzig Halle Airport C 48/06 (*ex* N 227/06) (ĠU L 346, 23.12.2008, p. 1).

(110) Il-Kummissjoni tifhem li l-ENVC ma ħallsitx lura l-EUR 37 miljun tas-self għall-bastiment Atlântida lill-EMPORDEF u ma ħallset ebda imgħax għal dan l-ammont, bl-eċċezzjoni ta' EUR 840 480,54 f'imgħax imħallas fl-2010. Abbażi ta' dan, u filwaqt li jitqies dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tasal għall-konklużjoni li s-self għall-bastiment Atlântida ta lill-ENVC vantaġġ mhux dovut.

6.2.3. *Tgħawwiġ tal-kompetizzjoni u affettwazzjoni tal-kummerċ intra-UE*

(111) Il-miżuri preċedenti probabbilment jaffettwaw il-kummerċ bejn l-Istati Membri minħabba li l-ENVC tinsab f'kompetizzjoni ma' tarzni fi Stati Membri oħrajn tal-Unjoni Ewropea kif ukoll fil-bqija tad-dinja. Għalhekk, il-miżuri preċedenti inkwistjoni ppermettew lill-ENVC tibqa' topera sabiex ma jkollhiex taffaċċja, bħala kompetituri oħra, il-konsegwenzi li normalment isegwu mir-riżultati finanzjarji ħżiena tagħha. Għalhekk, il-miżuri preċedenti għawġu wkoll il-kompetizzjoni.

6.2.4. *Konklużjoni dwar l-eżistenza ta' għajnuna mill-Istat u kwantifikazzjoni*

(112) Abbażi tal-valutazzjoni ta' hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-miżuri preċedenti jikkostitwixxu għajnuna mill-Istat, minħabba li jissodisfaw ir-rekwiżiti meħtieġa tad-definizzjoni ta' għajnuna mill-Istat stabbilita fl-Artikolu 107(1) tat-TFUE, minbarra l-ittri ta' konfort iddatati 8 ta' Jannar 2007 u 26 ta' Ġunju 2008 (ara l-premessa 103 hawn fuq).

(113) Kif indikat fil-premessi 68 u 69 hawn fuq, is-**sussidji tal-bini ta' bastimenti** u **s-sussidji għat-taħriġ professjonali** kollha jikkostitwixxu għajnuna mill-Istat għal ammont ta' EUR 27 129 933,20 u EUR 257 791, rispettivament.

(114) Fir-rigward tal-bqija tal-miżuri preċedenti, il-Kummissjoni ttenni li fid-dawl tad-diffikultajiet tal-ENVC f'dak iż-żmien, l-ebda operatur orjentat lejn is-suq ma kien jipprovdihom lill-kumpanija. Għal din ir-raġuni, il-Kummissjoni hija tal-fehma li l-ENVC irċeviet għajnuna mill-Istat f'ammont ekwivalenti għaż-**żieda** kollha **fil-kapital tal-2006** (EUR 24,875 miljun).

(115) Rigward l-**ittri ta' konfort** tal-2009, l-2010 u l-2011, il-Kummissjoni ttenni li għandhom karatteristiċi simili ħafna għal garanziji (ara l-premessi 103 u 104 hawn fuq). F'dan ir-rigward, l-Avviż ta' Garanzija jgħid dan li ġej fit-taqsima 4.1: "Il-Kummissjoni tinnota li għal kumpaniji f'diffikultà, garanti tas-suq, jekk ikun hemm, jitlob fiż-żmien meta ssir il-garanzija, ħlas ta' primjum għoli meta wieħed iqis ir-rata mistennija ta' inadempjenza. Jekk il-probabbiltà li min jissellef ma jkunx jista' jħallas lura s-self issir partikolarment kbir, huwa possibbli li din ir-rata tas-suq ma tkunx teżisti u f'ċirkostanzi eċċezzjonali l-element tal-għajnuna tal-garanzija jista' jirriżulta li jkun għoli daqs l-ammont effettivament kopert minn dik il-garanzija".

(116) Il-Kummissjoni tosserva li l-banek taw is-selfiet għall-ENVC unikament minħabba l-eżistenza tal-"garanziji" (fil-forma ta' ittri ta' konfort) tal-EMPORDEF li jerġgħu jassiguraw lill-banek li hija tagħmel dak kollu meħtieġ biex tiżgura li l-ENVC tħallas lura s-selfiet. Barra minn hekk, il-Kummissjoni tinnota li l-ittri ta' konfort kienu pprovduti b'xejn fi żmien meta l-ENVC kienet f'diffikultà u minkejja r-riskju sinifikanti li ma tkunx tista' tonora l-impenji tagħha. Il-Kummissjoni barra minn hekk tosserva li l-ENVC kienet f'tal-inqas tliet okkażjonijiet f'sitwazzjoni ta' falliment tekniku (ara l-premessa 64 hawn fuq), u minkejja dan, l-EMPORDEF iddeċidiet li toħroġ l-ittri ta' konfort mingħajr primjum. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni tikkonkludi li m'hemm l-ebda rata tas-suq possibbli li tista' tintuża bħala komparatur raġonevoli u għalhekk hija tal-fehma li l-ENVC tirċievi għajnuna mill-Istat f'ammont ekwivalenti għal-ammonti totali ggarantiti mill-ittri ta' konfort tal-2009, l-2010 u l-2011 (jiġifieri EUR 51 280 000).

(117) Loġika simili tapplika għal każ ta' selfiet moghtija lill-ENVC, jiġifieri **s-selfiet tal-2012 u l-2013**, **is-selfiet DGTF** u **s-self għall-bastiment Atlântida.** L-EMPORDEF u d-DGTF jipprovdu dawn is-selfiet lill-ENVC fi żmien meta l-kumpanija kienet f'diffikultà u ebda operatur fis-suq razzjonali ma kien jipprovdihom. Dan huwa partikolarment ovvju għall-każ tas-selfiet tal-2012 u l-2013, minħabba li kif indikat fil-premessa 21 hawn fuq, il-banek waqfu milli jipprovdu selfiet lill-ENVC u kienu lesti biss li jagħmlu dan fir-rigward tal-EMPORDEF. Barra minn hekk,

il-Kummissjoni tosserva li s-selfiet DGTF u s-self għall-bastiment Atlântida ngħataw bejn l-2006 u l-2011: matul dawn is-snin, il-banek privati kienu lesti li jselfu biss lill-ENVC abbażi ta' garanzija (fil-forma ta' ittra ta' konfort) mill-EMPORDEF. Dan jindika li ebda operatur fis-suq ma kien lest li jipprovdi self lill-ENVC biss. Għalhekk, fid-dawl ta' dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-ENVC irċeviet għajnuna mill-Istat f'ammont ekwivalenti għat-total tas-selfiet tal-2012 u l-2013 (EUR 101 118 066,03), is-selfiet DGTF (EUR 30 miljun, EUR 8 miljuni, EUR 5 miljuni u EUR 13-il miljun rispettivament) u s-self għall-bastiment Atlântida (EUR 37 miljun).

6.3. **Għajnuna illegali**

(118) L-Artikolu 108(3) tat-TFUE jiddikjara li Stat Membru ma għandux idaħħal miżura ta' għajnuna fis-seħħ qabel ma l-Kummissjoni tkun adottat deċiżjoni li tawtorizza din il-miżura.

(119) Il-Kummissjoni tosserva li l-Portugall ta l-miżuri preċedenti lill-ENVC mingħajr ma nnotifikahom lill-Kummissjoni għall-approvazzjoni (bl-eċċezzjonijiet indikati fil-premessa 125 hawn taħt). Il-Kummissjoni jiddispjaċiha li l-Portugall ma kkonformax mal-obbligu ta' sospensjoni u għalhekk kiser l-obbligu tiegħu skont l-Artikolu 108(3) tat-TFUE.

6.4. **Kompatibbiltà tal-miżuri preċedenti mas-suq intern**

(120) Sakemm il-miżuri identifikati hawn fuq jikkostitwixxu għajnuna mill-Istat skont it-tifsira tal-Artikolu 107(1) tat-TFUE, il-kompatibbiltà tagħhom għandha tiġi vvalutata fid-dawl tal-eċċezzjonijiet stipulati fil-paragrafi 2 u 3 ta' dik id-dispożizzjoni.

(121) Skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, huwa kompitu tal-Istat Membru li jinvoka raġunijiet possibbli ta' kompatibbiltà u li juri li l-kundizzjonijiet għal tali kompatibbiltà jintlaħqu ([36]). L-awtoritajiet Portuġiżi jikkunsidraw li l-biċċa l-kbira tal-miżuri preċedenti ma jikkostitwixxux għajnuna mill-Istat u għalhekk ma jipprovdu ebda raġuni possibbli għal kompatibbiltà.

(122) Il-Kummissjoni xorta vvalutat jekk kwalunkwe waħda mir-raġunijiet ta' kompatibbiltà stabbilita fit-TFUE tkunx applikabbli għall-miżuri preċedenti.

(123) Rigward is-**sussidji tal-bini tal-bastimenti**, il-Portugall jargumenta li dawn ingħataw skont id-Digriet Amministrattiv 296/89 li jimplimenta d-Direttiva 87/167/KEE (ara l-premessa 68 hawn fuq). Madankollu, kif diġà nnotat il-Kummissjoni fid-Deċiżjoni tal-ftuħ, din id-Direttiva ma baqgħetx tapplika mill-31 ta' Diċembru 1990 (ara l-Artikolu 13 tagħha).

(124) Barra minn hekk, il-Portugall ma pprovda ebda evidenza li s-sussidji għall-bini ta' bastimenti jkunu kompatibbli ma' xi bażi ġuridika sussegwenti għad-dikjarazzjoni tal-kompatibbiltà ta' għajnuna għall-finijiet ta' bini ta' bastimenti.

(125) L-unika eċċezzjoni tikkonċerna żewġ sussidji għall-bini ta' bastimenti mogħtija lill-ENVC fl-2003 u l-2005 għall-bini ta' żewġ bastimenti (kuntratti C224 u C 225 — ara l-Anness II). Dawn is-sussidji ġew awtorizzati bid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni fil-kawża C 33/2004 ([37]) abbażi tar-Regolament (KE) Nru 1540/98. Il-Kummissjoni għalhekk tikkonkludi li skont l-informazzjoni pprovduta li s-sussidji għall-kuntratti C224 u C225 li jammontaw għal EUR 2 675 275 kull wieħed (jew total ta' EUR 5 350 550) jikkostitwixxu għajnuna għal bini ta' bastimenti kompatibbli mas-suq intern.

(126) Il-Kummissjoni xorta tasal għall-fehma li l-bqija tas-sussidji għall-bini ta' bastimenti (li jammontaw għal EUR 21 779 383,21) — li għalihom il-Portugall ma ddiskutiex il-karattru tagħhom ta' għajnuna mill-Istat — huma inkompatibbli mas-suq intern.

([36]) Sentenza *l-Italja vs il-Kummissjoni*, C-364/90, EU:C: 1993:157.

([37]) Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2006/946/KE tas-6 ta' Settembru 2005 dwar l-Għajnuna mill-Istat — Estensjoni ta' limitu ta' tliet snin għall-konsenja ta' żewġ tankers tal-kimika mibnija minn Estaleiros Navais de Viana do Castelo, S.A. (ĠU L 383, 28.12.2006, p. 16).

(127) Fir-rigward tal-**bqija tal-miżuri preċedenti** (minbarra l-ittri ta' konfort iddatati 8 ta' Jannar 2007 u 26 ta' Ġunju 2008), kif diġà indikat fid-deċiżjoni tal-ftuħ, fl-isfond tal-karattru tal-miżuri u tad-diffikultajiet tal-ENVC, l-uniċi kriterji ta' kompatibbiltà rilevanti jidhru li huma dawk li jikkonċernaw l-għajnuna għas-salvataġġ u r-ristrutturar ta' ditti f'diffikultà skont l-Artikolu 107(3)(c) tat-TFUE abbażi tal-Linji gwida R&R tal-2004 ([38]).

(128) L-ewwel nett, il-Kummissjoni ttenni s-sejbiet tagħha tad-deċiżjoni tal-ftuħ li l-kundizzjonijiet għal għajnuna għas-salvataġġ stipulati fit-taqsima 3.1 tal-Linji gwida R&R tal-2004, ma ġewx issodisfati. Skont il-punt 25(a) tal-Linji gwida R&R tal-2004, l-għajnuna għas-salvataġġ għandha tikkonsisti f'appoġġ għal-likwidità fil-forma ta' selfiet u garanziji ta' self; fiż-żewġ każijiet, is-self għandu jingħata b'rati tal-imgħax tal-inqas komparabbli għal dawk osservati għal selfiet għal ditti b'saħħithom. Pereżempju ż-żieda fil-kapital tal-2006 diġà ma tissodisfax dan ir-rekwiżit.

(129) Barra minn hekk, il-punt 25(a) iżid li kwalunkwe self għandu jiġi rimburżat u kwalunkwe garanzija għandha tintemm fi żmien perjodu ta' mhux iktar minn sitt xhur wara l-ħlas tal-ewwel pagament lid-ditta. Kif spjegat hawn fuq, dan ma jidhirx li seħħ għall-ebda waħda mill-miżuri preċedenti li qegħdin jiġu vvalutati.

(130) Il-punt 25(b) jgħid li l-għajnuna għas-salvataġġ għandha tiġi garantita minħabba diffikultajiet soċjali serji u li ma jkollha ebda effett konsegwenzjali negattiv mhux dovut fuq Stati Membri oħrajn. Il-Portugall ma pprovda ebda evidenza li dan kien il-każ għal kwalunkwe waħda miżura preċedenti.

(131) Barra minn hekk, fil-każ ta' għajnuna għas-salvataġġ mhix innotifikata, il-punt 25(c) jitlob lil Stat Membru jikkomunika lill-Kummissjoni, mhux iktar tard minn sitt xhur wara l-implimentazzjoni tal-ewwel miżura tal-għajnuna għas-salvataġġ, pjan ta' ristrutturar jew likwidazzjoni jew prova li s-self ġie rimborżat kollu u/jew li l-garanzija ġiet itterminata. Għal darb oħra, il-Portugall ma ssodisfax dan ir-rekwiżit ta' kompatibbiltà meħtieġa.

(132) Skont il-punt 25(d), l-għajnuna għas-salvataġġ għandha tiġi ristretta għall-ammont meħtieġ sabiex id-ditta tibqa' topera. Fid-dawl tal-ammonti sinifikanti ta' għajnuna li jirriżultaw mill-miżuri preċedenti kollha, il-Kummissjoni tikkonkludi li dan ir-rekwiżit ma ġiex issodisfat lanqas.

(133) Fl-aħħar nett, il-punt 25(e) tal-Linji gwida R&R tal-2004 jitlob konformità mal-prinċipju ta' "darba, l-aħħar darba". Skont dan il-prinċipju, meta jkunu għaddew inqas minn għaxar snin mill-għajnuna għas-salvataġġ jew minn meta jkun spiċċa l-perjodu għar-ristrutturar, il-Kummissjoni mhix ser tippermetti aktar għajnuna għal salvataġġ jew għal ristrutturar. Fl-isfond tad-diversi interventi tal-Istat matul il-perjodu ta' żmien kopert mill-miżuri preċedenti, huwa ċar li l-prinċipju ta' "darba, l-aħħar darba" ma kienx osservat u li l-ENVC f'diversi okkażjonijiet ibbenefikat minn għajnuna illegali mill-Istat.

(134) Fir-rigward tal-għajnuna għar-ristrutturar kif iddefinit fit-taqsima 3.2 tal-Linji gwida R&R tal-2004, il-Kummissjoni tosserva li l-Portugall ma nnotifika lill-Kummissjoni ebda waħda mill-miżuri identifikati hawn fuq bħala għajnuna għar-ristrutturar u għalhekk naqas milli juri li kwalunkwe wieħed mill-elementi meħtieġa sabiex tiġi kkunsidrata bħala tali, kien preżenti (pjan għar-ristrutturar, kontribuzzjoni proprja, miżuri kumpensatorji, eċċ).

(135) B'mod partikolari, il-premessa 34 tal-Linji gwida R&R tal-2004 tgħid li l-għoti ta' għajnuna għar-ristrutturar hija soġġetta għall-implimentazzjoni tal-pjan ta' ristrutturar, li għandu jiġi approvat mill-Kummissjoni fil-każijiet kollha ta' għajnuna individwali. Barra minn hekk, kwalunkwe għajnuna għar-ristrutturar għandha tinkludi miżuri li għandhom l-għan li jevitaw tgħawwiġ tal-kompetizzjoni mhux dovut ("miżuri kumpensatorji" — ara l-punti 38 sa 42) u għandhom jipprovdu "kontribuzzjoni proprja" mill-benefiċjarju li fil-każ tal-ENVC għandha tilħaq 50 % tal-ispejjeż għar-ristrutturar minħabba li hija impriża kbira (ara l-punti 38 sa 45). Barra minn hekk, rigward l-għajnuna għas-salvataġġ, il-prinċipju ta' "darba, l-aħħar darba" għandu jiġi osservat.

([38]) Rigward is-sussidji għat-taħriġ professjonali, il-Kummissjoni tosserva li l-Linji gwida dwar l-għajnuna reġjonali nazzjonali 2000–2006 (ĠU C 74, 10.3.1998, p. 9) applikabbli dak iż-żmien, eskludew l-għoti ta' għajnuna reġjonali għal ditti f'diffikultà.

(136) Il-Kummissjoni l-ewwel ittenni li l-prinċipju "darba, l-aħħar darba" ma ġiex osservat (ara l-premessa 133 hawn fuq). Tabilħaqq, il-Kummissjoni tosserva li diversi miżuri preċedenti ġew ipprovduti barra mill-perjodu ppjanat għar-ristrutturar 2005-2009. Dan huwa bi ksur tal-prinċipju ta' "darba, l-aħħar darba", u għalhekk huwa suffiċjenti li wieħed jikkunsidra li l-miżuri preċedenti ma jistgħux jitqiesu bħala għajnuna għar-ristrutturar kompatibbli skont il-Linji gwida R&R tal-2004.

(137) Fi kwalunkwe każ, il-Kummissjoni tenfasizza li l-Portugall issottometta l-pjan għar-ristrutturar ippreparat mill-BPI fl-2014 biss, jiġifieri 5 snin wara li kien skada l-perjodu ta' ristrutturar ippjanat (2005-2009). Barra minn hekk, il-Kummissjoni tenfasizza li l-pjan ippreparat mill-BPI jidher li huwa abbozz għal diskussjoni. Fi kwalunkwe każ, filwaqt li l-pjan għar-ristrutturar jidher li jinkludi xi elementi mitlubin mil-Linji gwida R&R tal-2004, ma jinkludi ebda miżura kumpensatorja u ma jipprevedi ebda kontribuzzjoni proprja mill-ENVC. Għalhekk, il-pjan ta' ristrutturar tal-BPI ma jistax jitqies li jħares ir-rekwiżiti meħtieġa tal-Linji gwida R&R tal-2004.

(138) Fin-nuqqas ta' kwalunkwe miżura kumpensatorja u kontribuzzjoni proprja proposta mill-ENVC, u fid-dawl tal-fatt li l-prinċipju ta' "darba, l-aħħar darba" ma ġiex osservat, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-bqija tal-miżuri preċedenti ma jistgħux jitqiesu kompatibbli mal-għajnuna għar-ristrutturar skont il-Linji gwida R&R.

6.5. **Konklużjoni dwar il-kompatibbiltà**

(139) Fl-isfond ta' dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tqis li s-sussidji għall-bini ta' bastimenti għall-kuntratti C224 u C225, li jammontaw għal EUR 2 675 275 kull wieħed (ara l-premessa 125 hawn fuq), jikkostitwixxu għajnuna għall-bini ta' bastimenti kompatibbli mas-suq intern.

(140) Il-Kummissjoni tikkunsidra wkoll li l-bqija tal-miżuri preċedenti (jiġifieri ż-żieda fil-kapital tal-2006, is-selfiet tal-2012 u l-2013, is-selfiet DGTF, l-ittri ta' konfort tal-2009, l-2010 u l-2011, is-sussidji għat-taħriġ professjonali, is-self għall-bastiment Atlântida u l-bqija tas-sussidji għall-bini ta' bastimenti) ma jissodisfawx il-kundizzjonijiet tal-Linji gwida R&R tal-2004. Il-Kummissjoni ma identifikat ebda bażi ta' kompatibbiltà ieħor. Għalhekk, il-Kummissjoni tqis li l-bqija tal-miżuri preċedenti jikkostitwixxu għajnuna mill-Istat li hija inkompatibbli mas-suq intern.

6.6. **Irkupru**

(141) Skont it-Trattat u l-ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti, il-Kummissjoni hija kompetenti biex tiddeċiedi li l-Istat Membru kkonċernat irid jabolixxi jew jibdel l-għajnuna meta tkun sabet li din tkun inkompatibbli mas-suq intern ([39]). Il-Qorti sostniet ukoll b'mod konsistenti li l-obbligu fuq Stat Membru li jannulla għajnuna meqjusa mill-Kummissjoni bħala inkompatibbli mas-suq intern huwa mfassal biex jistabbilixxi mill-ġdid is-sitwazzjoni kif kienet qabel ([40]).

(142) F'dan il-kuntest, il-Qorti ddeċidiet li dan l-objettiv jintlaħaq meta l-benefiċjarju jkun ħallas lura l-ammonti mogħtija bħala għajnuna illegali, b'ħekk jitlef il-vantaġġ li jkun ibbenefika minnu minflok il-kompetituri tiegħu fis-suq, u tkun ġiet irkuprata s-sitwazzjoni ta' qabel il-ħlas tal-għajnuna ([41]).

(143) B'konformità mal-ġurisprudenza, l-Artikolu 14(1) tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 ([42]) jgħid li "fejn jittieħdu deċiżjonijiet negattivi f'każijiet ta' għajnuna illegali, il-Kummissjoni għandha tiddeċiedi li l-Istat Membru kkonċernat għandu jieħu l-miżuri kollha meħtieġa sabiex jirkupra l-għajnuna mill-benefiċjarju […]". L-Artikolu 15 tal-istess Regolament jiċċara li: "is-setgħat tal-Kummissjoni li tirkupra l-għajnuna għandhom ikunu soġġett għal perjodu ta' limitazzjoni ta' għaxar snin" li "jibda dakinhar li fih l-għajnuna llegali tingħata lill-benefiċjarju […]. Kull azzjoni meħuda mill-Kummissjoni jew minn Stat Membru, li jaġixxi fuq talba tal-Kummissjoni, fir-rigward tal-għajnuna illegali għandha twaqqaf il-perjodu ta' limitazzjoni". Mill-ewwel azzjoni meħuda mil-Kummissjoni fil-kawża SA. 35546 li seħħet fil-11 ta' Ottubru 2012 (ara l-premessa 1 hawn fuq), kwalunkwe rkupru ta' għajnuna inkompatibbli ma jistax jinkludi għajnuna mogħtija qabel il-11 ta' Ottubru 2002.

([39]) Sentenza f'*Il-Kummissjoni vs il-Ġermanja*, C-70/72, EU:C:1973:87, paragrafu 13.
([40]) Sentenza fi *Spanja vs il-Kummissjoni*, C-278/92, C-279/92 u C-280/92, EU:C:1994:325, il-paragrafu 75.
([41]) Sentenza f'*Il-Belġju vs il-Kummissjoni*, C-75/97, EU:C:1999:311, il-paragrafi 64 u 65.
([42]) Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 tat-22 ta' Marzu 1999 li jistabbilixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 93 tat-Trattat tal-KE (ĠU L 83, 27.3.1999, p. 1).

(144) Il-Kummissjoni f'dan ir-rigward tosserva li xi whud mis-sussidji għall-bini ta' bastimenti ngħataw qabel il-11 ta' Ottubru 2002, b'mod partikolari fir-rigward tal-kuntratti C206, C211, C217, C218, C219, C220, C221 u C222 (ara l-Anness II). Għaldaqstant, l-għajnuna inkompatibbli għal dawn il-kuntratti, li tammonta għal EUR 11 297 009,19 hija soġġetta għall-perjodu ta' limitazzjoni ta' għaxar snin u ma tistax tiġi rkuprata.

(145) Il-bqija tal-miżuri preċedenti li jinkludu għajnuna mill-Istat illegali u inkompatibbli (ara t-Tabella 5 ta' hawn taħt) għandhom jiġu rkuprati sabiex terġa' tiġi stabbilita s-sitwazzjoni li eżistiet fis-suq qabel ma ngħataw. L-irkupru għandu jkopri ż-żmien minn meta l-vantaġġ akkumulat lill-benefiċjarju, jiġifieri meta l-għajnuna tqiegħdet għad-dispożizzjoni tal-benefiċċjarju, sal-irkupru effettiv, u s-somom li għandhom jiġu rkuprati għandu jkollhom l-imgħax tal-irkupru sal-irkupru effettiv.

Tabella 5

Ammonti li għandhom jiġu rkuprati (f'EUR)

Data	Miżura	Ammont li għandu jiġi rkuprat (1)
11 ta' Mejju 2006	Żieda fil-kapital tal-2006	24 875 000
2012/2013	Selfiet tal-2012 u l-2013	101 118 066,03
(i) 31 ta' Jannar 2006 (ii) 11 ta' Diċembru 2008 (iii) 28 ta' April 2010 (iv) 27 ta' April 2011	Selfiet DGTF	(i) 30 000 000 (ii) 8 000 000 (iii) 5 000 000 (iv) 13 000 000
29 ta' Novembru 2011	Ittri ta' konfort għal self mogħti mill-BCP	990 000
3 ta' Novembru 2011	Ittra ta' konfort għal self mogħti mill-BCP	400 000
30 ta' Settembru 2010	Ittra ta' konfort għal self mogħti mill-BCP	12 500 000
31 ta' Awwissu 2010	Ittri ta' konfort għal żewġ ittri pendenti ta' kreditu maħruġin mis-CGD	12 890 000
24 ta' Ġunju 2010	Ittra ta' konfort għal self mogħti mill-BCP	5 000 000
25 ta' Novembru 2009	Ittra ta' konfort għal self li jiġġedded mis-CGD	15 000 000
7 ta' Settembru 2009	Ittra ta' konfort għal self li jiġġedded mill-BES	4 500 000
—	Sussidji għall-bini ta' bastimenti (kuntratti C212, C213, C214 u C223)	10 482 374,01 (2)
—	Għajnuna għal taħriġ professjonali 2005-2006	257 791
23 ta' Diċembru 2009	Self għall-bastiment Atlântida	37 000 000

(1) Fejn applikabbli, l-imgħax dovut u mhux imħallas mill-ENVC għandu jkun soġġett ukoll għall-obbligu tal-irkupru.

(2) Din il-figura tirriżulta mit-total tas-sussidji tal-bini ta' bastimenti *(i)* li minnhom jitnaqqsu dawk is-sussidji soġġetti għal perjodu ta' limitazzjoni ta' 10 snin (*ii*) li minnhom titnaqqas il-kompatibbiltà ddikjarata tas-sussidji (*iii*), jiġifieri (*i*) EUR 27 129 933,20 — (*ii*) EUR 11 279 009,19 — (*iii*) EUR 5 350 550 = EUR 10 482 374,01.

7. VALUTAZZJONI TAL-KONTINWITÀ EKONOMIKA BEJN L-ENVC U WESTSEA

(146) Fl-4 ta' Marzu 2014, l-ENVC laqqgħet assemblea ġenerali li fiha l-EMPORDEF, bħala l-uniku azzjonist, ikkonfermat id-deċiżjoni li tipproċedi bil-bejgħ tal-assi tal-ENVC, kif ukoll bit-tkeċċija tal-impjegati, sabiex tillikwida u xxolji l-kumpanija malajr kemm jista' jkun.

(147) Fis-27 ta' Frar 2015, fid-dawl tal-likwidazzjoni futura tal-ENVC, il-Portugall bagħat żewġ talbiet lill-Kummissjoni:

"(a) B'kunsiderazzjoni li, fil-każ ta' deċiżjoni negattiva tal-Kummissjoni li timponi l-irkupru ta' għajnuna inkompatibbli lill-ENVC fil-kuntest tal-Artikoli 107 u 108 tat-TFUE, il-parti l-kbira tal-assi tal-ENVC ser jinbiegħu u l-proċess tal-istralċ tal-ENVC ikun prattikament konkluż, l-Istat Portugiż ġentilment jitlob lill-Kummissjoni biex tikkonferma li skont il-kundizzjonijiet deskritti hawn fuq, il-bejgħ tal-assi msemmijin ma jikkostitwixxix għajnuna lix-xerrejja.

(b) B'kunsiderazzjoni wkoll li, fil-każ ta' deċiżjoni negattiva tal-Kummissjoni li timponi l-irkupru ta' għajnuna inkompatibbli lill-ENVC fil-kuntest tal-Artikoli 107 u 108 tat-TFUE, l-Istat Portugiż ikun mitlub li jirkupra l-għajnuna inkompatibbli, l-awtoritajiet Portugiżi qegħdin jitolbu lill-Kummissjoni biex tikkonferma li tali obbligu ta' rkupru ma jiġix estiż għal WestSea minkejja li hija tieħu parti mill-assi tal-ENVC."

(148) Tabilħaqq, fil-każ ta' deċiżjoni negattiva tal-Kummissjoni rigward l-irkupru ta' għajnuna inkompatibbli lil impriża fil-kuntest tal-Artikolu 107 u 108 tat-TFUE, l-Istat Membru inkwistjoni normalment jintalab jirkupra l-għajnuna inkompatibbli. L-obbligu ta' rkupru jista' jiġi estiż għal kumpanija ġdida, li l-kumpanija inkwistjoni tkun trasferixxiet jew biegħet parti mill-assi tagħha lilha, meta dik l-istruttura ta' trasferiment jew ta' bejgħ tirriżulta fil-konklużjoni li hemm kontinwità ekonomika bejn iż-żewġ kumpaniji. Barra minn hekk, anki fin-nuqqas ta' kontinwità ekonomika, għajnuna (ġdida) mill-Istat għax-xerrej tista' tirriżulta wkoll mill-bejgħ tal-assi taħt il-valur tagħhom.

(149) B'din id-deċiżjoni, il-Kummissjoni ma tivvalutax il-valutazzjoni tal-kuntratti għall-bini ta' żewġ tankers tal-asfalt ([43]), li għadu ma seħħx.

(150) Sabiex tiddeċiedi dwar jekk hemmx għajnuna mill-Istat li jibbenefika(w) minnha x-xerrej(ja) tal-assi, il-Kummissjoni jeħtieġ li (a) tiddetermina jekk il-bejgħ ta' kwalunkwe assi jsirx bil-prezz tas-suq; u (b) tikkunsidra wkoll kriterji oħrajn msemmijin fil-premessa ta' hawn taħt.

(151) Skont id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja f'*l-Italja u SIM 2 vs il-Kummissjoni* ([44]), li fuqha l-Kummissjoni bbażat id-deċiżjonijiet tagħha f'*Olympic Airlines*, *Alitalia* u *SERNAM* ([45]), il-valutazzjoni tal-kontinwità ekonomika bejn l-entità preċedenti (li ġiet mgħejuna) u x-xerrej tiġi stabbilita abbażi ta' sett ta' indikaturi. Jistgħu jiġu kkunsidrati l-fatturi li ġejjin: (i) l-iskop tal-assi mibjugħin (assi u obbligazzjonijiet, manutenzjoni tal-forza tax-xogħol, grupp ta' assi), (ii) il-prezz tal-bejgħ, (iii) l-identità tax-xerrej(ja), (iv) il-mument tal-bejgħ (wara l-inizjazzjoni tal-valutazzjoni preliminari, il-proċedura ta' investigazzjoni formali jew id-deċiżjoni finali) u (v) il-loġika ekonomika tal-operazzjoni. Dan is-sett ta' indikaturi kien ikkonfermat mill-Qorti Ġenerali fid-deċiżjoni tagħha tat-28 ta' Marzu 2012 *Ryanair vs il-Kummissjoni* ([46]), li kkonfermat id-deċiżjoni *Alitalia*.

([43]) Ara l-premessa 24. Il-kuntratt inizjalment konkluż bejn il-PDVSA u l-ENVC għall-bini ta' żewġ tankers tal-asfalt ġie ttrasferit lill-EMPORDEF. Il-Portugall impenja ruħu li l-partijiet sottokuntrattati tal-kuntratt, ser jingħataw b'sejħa għall-offerti trasparenti, mhux diskriminatorja u mingħajr kundizzjonijiet miftuħa għal offerenti Portugiżi u mhux Portuġiżi, l-aħjar prezz ikun l-uniku kriterju tal-għażla għall-forniturи u l-forniturи tas-servizz u li l-ENVC tiġi eskluża mill-proċess f'każ li tiġi llikwidata u x-xoljiment tagħha ma jiġix konkluż meta jseħħu dawn.

([44]) Sentenza f'*l-Italja u SIM 2 Multimedia SpA vs il-Kummissjoni*, C-328/99 u C-399/00, EU:C:2003:252.

([45]) Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tas-17 ta' Settembru 2008, l-għajnuna mill-Istat N 321/2008, N 322/2008 u N 323/2008 — il-Greċja — *Vente de certains actifs d'Olympic Airlines/ Olympic Airways Services*; id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tat-12 ta' Novembru 2008 l-għajnuna mill-Istat N 510/2008 — l-Italja — *bejgħ ta' assi tal-Alitalia*; id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tal-4 ta' April 2012 SA.34547 — Franza — *Reprise des actifs du groupe SERNAM dans le cadre de son redressement judiciaire*.

([46]) Sentenza tat-28 ta' Marzu 2012 f'*Ryanair Ltd vs il-Kummissjoni*, T-123/09, Ġabra, EU:T:2012:164, ikkonfermata fl-appell bis-Sentenza tat-13 ta' Ġunju 2013 f'*Ryanair Ltd vs il-Kummissjoni*, C-287/12 P, Ġabra, EU:C:2013:395.

7.1. **Skop tal-assi mibjugħin**

(152) Sabiex tiġi evitata kontinwità ekonomika, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi li l-assi u elementi oħra tan-negozju ttrasferiti jirrappreżentaw parti biss mill-kumpanija preċedenti jew l-attivitajiet tagħha. Aktar mal-parti tan-negozju oriġinali li tiġi trasferita għal entità ġdida tkun kbira, aktar hija l-probabbiltà li l-attività ekonomika relatata ma' dawn l-assi tkompli tibbenefika mill-vantaġġ li jirriżulta mill-għajnuna inkompatibbli mogħtija lill-entità preċedenti.

(153) L-assi ewlenin tal-ENVC jinkludu (i) il-konċessjoni mogħtija mill-Amministrazzjoni tal-Port Viana do Castelo għall-art fejn tinsab it-tarzna u (ii) diversi tagħmir u materja prima. Dawn l-assi kollha nbiegħu wara sejħa għall-offerti trasparenti, mhux diskriminatorja u mingħajr kundizzjonijiet li hija miftuħa għall-offerenti Portugiżi u mhux Portugiżi, l-aħjar prezz ikun l-uniku kriterju għall-għażla tal-offerent.

(154) Rigward is-*sottokonċessjoni għall-art fejn tinsab it-tarzna*, wara l-proċess tas-sejħa għall-offerti, din ingħatat sa Marzu 2031 lil WestSea, sussidjarja konġunta tal-impriża Portugiża Martifer u t-tarzna Portugiża Navalria. WestSea ser tħallas tariffa annwali għall-kera ta' EUR 419 233,95 u garanzija ta' EUR 435 500.

(155) Fir-rigward tad-*diversi tagħmir u materja prima*, inklużi vetturi u krejn/lifter kbir, dawn inbiegħu wara 120 sejħa għall-offerti żgħar f'884 lott ta' oġġetti. Konsegwentement, minn total ta' EUR 3 358 905,13 ta' oġġetti mibjugħin, ix-xerrejja akkwistaw bħala medja EUR 55 981,75 tal-merkanzija, li tvarja minn EUR 10 sa EUR 1,035 miljun. Il-*Ministério dos Transportes e Comunicações de Timor* kien l-iktar xerrej importanti b'sehem ta' 31 %. WestSea akkwistat inqas minn 20 % tal-assi mibjugħin.

(156) Fl-aħħar nett, fir-rigward tal-impjegati, ebda kuntratt ta' impjieg ma ġie ttrasferit lil xi xerrej: Diġà ġew itterminati 596 kuntratt tax-xogħol u t-13-il impjegat li fadal jinsabu fil-proċess li jitkeċċew. L-offerti ma kienu jinkludu ebda kundizzjoni speċifika għat-trasferiment tal-kuntratti tal-impjieg jew impjegati mill-ENVC lil xi xerrej.

(157) Bħala konsegwenza tal-elementi ta' hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-iskop tal-assi akkwistati jew li għandhom jiġu akkwistati minn WestSea ser jitnaqqas kunsiderevolment meta mqabbel mal-ENVC jew l-attività preċedenti tagħha.

7.2. **Prezz tal-bejgħ**

(158) Sabiex tiġi evitata kontinwità ekonomika bejn l-ENVC u WestSea, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi li l-assi u elementi oħra tan-negozju trasferit inbiegħu jew ser jinbiegħu bil-prezz tas-suq. Il-prezz tas-suq huwa l-prezz, li jkun stabbilit minn investitur privat li jaġixxi skont il-kundizzjonijiet tas-suq ([47]).

(159) Is-sottokonċessjoni tal-art fejn jinsabu t-tarzni u diversi tagħmir u materja prima oħra ġew divestiti permezz ta' offerti miftuħin, trasparenti, mhux diskriminatorji u mingħajr kundizzjonijiet, bl-aħjar prezz ikun l-uniku kriterju għall-għażla tal-offerenti.

(160) Bħala konsegwenza ta' dak li ntqal hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-għoti ta' sottokonċessjoni għall-art fejn jinsabu t-tarzni u l-bejgħ tad-diversi tagħmir u materja prima tal-ENVC lil WestSea saru permezz ta' proċessi ta' offerti miftuħin, trasparenti, mhux diskriminatorji u mingħajr kundizzjonijiet lill-aqwa offerent u għaldaqstant waslu għal prezz tas-suq.

7.3. **Identità tax-xerrejja**

(161) Sabiex tiġi evitata kontinwità ekonomika, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi li x-xerrejja tal-assi u elementi oħra tan-negozju ttrasferit ma għandhomx rabta ekonomika jew korporattiva mal-ENVC.

([47]) Is-sentenza f'*Seydaland*, C-239/09, EU:C:2010:778, paragrafu 34.

(162) Rigward il-konċessjoni għall-art fejn tinsab it-tarzna, l-awtoritajiet Portugiżi jikkonfermaw li WestSea ma għandhiex rabtiet ekonomiċi jew korporattivi mal-ENVC jew mal-Istat Portugiż.

(163) Rigward id-diversi tagħmir u materja prima diġà divestiti, l-awtoritajiet Portugiżi kkonfermaw li ebda wieħed mix-xerrejja ewlenin ma għandu rabtiet ekonomiċi jew korporattivi mal-ENVC jew l-azzjonist tagħha.

(164) Bħala konsegwenza tal-elementi ta' hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li WestSea hija entità indipendenti mill-ENVC u mill-azzjonist tagħha.

7.4. **Mument tal-bejgħ**

(165) Sabiex tiġi evitata kontinwità ekonomika, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi li l-mument tal-bejgħ tal-assi u elementi oħra tan-negozju trasferiti ma jwasslux għal ċirkomvenzjoni ta' deċiżjoni mill-Kummissjoni għall-irkupru tal-għajnuna mill-Istat inkompatibbli.

(166) Il-Kummissjoni tinnota li l-proċessi tal-offerti għal sottokonċessjonijiet tal-art fejn jinsabu t-tarzni kif ukoll għall-akkwist tal-assi u t-tagħmir tniedu u ġew konklużi qabel l-adozzjoni mill-Kummissjoni ta' din id-deċiżjoni finali.

(167) Barra minn hekk, kif intqal fil-premessa 1 hawn fuq, kien il-Portugall li l-ewwel ma avviċina lill-Kummissjoni sabiex torganizza b'mod xieraq il-privatizzazzjoni tal-ENVC skont ir-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat tal-UE. Għalhekk, is-serje ta' elementi jindikaw li l-privatizzazzjoni ma għandhiex tinftiehem bħala mekkaniżmu għaċ-ċirkomvenzjoni tad-deċiżjonijiet negattivi eżistenti jew investigazzjonijiet pendenti mill-Kummissjoni.

(168) Bħala konsegwenza tal-elementi ta' hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li l-fatt li l-għoti tas-sottokonċessjoni tal-art fejn jinsabu t-tarzni kif ukoll l-akkwist tad-diversi tagħmir u materja prima tal-ENVC, sar qabel l-adozzjoni mill-Kummissjoni ta' din id-deċiżjoni finali, ma jindikax li hemm ċirkomvenzjoni ta' deċiżjoni ta' rkupru potenzjali mill-Kummissjoni.

7.5. **Loġika ekonomika tal-operazzjoni**

(169) Sabiex tiġi evitata kontinwità ekonomika, il-Kummissjoni trid tistabbilixxi li x-xerrejja tal-assi u elementi oħra tan-negozju trasferiti mhumiex ser jużaw dawn l-assi bl-istess mod bħall-proprjetarju preċedenti iżda jużahom sabiex jistabbilixxu attività jew strateġija differenti.

(170) Xi whud mill-assi tal-ENVC akkwistati minn WestSea, jistgħu jintużaw għall-istess attività ġenerali (bini ta' bastimenti), b'mod partikolari l-art fejn tinsab it-tarzna. Madankollu, is-sempliċi fatt li x-xerrej ikun attiv fl-istess settur ekonomiku bħall-entità preċedenti mhux neċessarjament jimplika li hemm kontinwità ekonomika. WestSea ma għandha ebda obbligu li tieħu xi impjegati tal-ENVC jew kuntratti ta' impjieg. Barra minn hekk, WestSea ser tintegra t-tarzna fl-istrateġija ta' negozju tagħha sabiex tiggarantixxi sinerġiji ma' siti oħrajn tat-tarzna. WestSea ser ikollha l-possibbiltà li timmaniġġja l-attivitajiet tagħha skont kundizzjonijiet tal-operat differenti u ser ikollha l-libertà li tapplika l-mudell tan-negozju tagħha.

(171) Bħala konsegwenza tal-elementi ta' hawn fuq, il-Kummissjoni tikkonkludi li WestSea ser tintegra dawn l-elementi fl-istrateġija tal-kumpanija tagħha u ser tużahom sabiex issegwi l-loġika ekonomika tagħha.

7.6. **Konklużjoni dwar il-kontinwità ekonomika bejn l-ENVC u WestSea**

(172) L-ewwel nett, l-iskop ta' dawn l-assi akkwistati minn WestSea huwa kunsiderevolment imnaqqas meta mqabbel ma' dak tal-ENVC u l-attività preċedenti tagħha. It-tieni nett, l-għoti tas-sottokonċessjoni għall-art fejn tinsab it-tarzna u l-akkwist tad-diversi tagħmir u materja prima saru permezz ta' offerti miftuħin, trasparenti, mhux diskriminatorji u mingħajr kundizzjonijiet. It-tielet nett, WestSea hija entità indipendenti għal kollox mill-ENVC u l-azzjonist tagħha. Ir-raba' nett, il-mument tal-għoti tas-sottokonċessjoni tal-art fejn jinsabu t-tarzni kif ukoll l-akkwist tad-diversi tagħmir u materja prima ma jindikawx li hemm ċirkomvenzjoni ta' deċiżjoni ta' rkupru potenzjali mill-Kummissjoni. Il-ħames nett, WestSea ser tintegra l-assi tal-ENVC fl-istrateġija tal-kumpanija tagħha u ser tuzahom sabiex issegwi l-loġika ekonomika proprja tagħha.

(173) Konsegwentement, il-Kummissjoni tikkonkludi li ma hemmx kontinwità ekonomika bejn l-ENVC u WestSea.

8. **KONKLUŻJONI**

(174) Il-Kummissjoni ssib li l-miżuri preċedenti, minbarra l-ittri ta' konfort iddatati 8 ta' Jannar 2007 u 26 ta' Ġunju 2008, jikkostitwixxu għajnuna mill-Istat favur l-ENVC skont it-tifsira tal-Artikolu 107(1) tat-TFUE.

(175) Il-miżuri preċedenti li jikkostitwixxu għajnuna mill-Istat huma inkompatibbli mas-suq intern (bl-eċċezzjoni taż-żewġ sussidji għall-bini ta' bastimenti awtorizzati bid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni fil-każ C 33/2004), minħabba li l-kundizzjonijiet rilevanti tal-Linji gwida R&R tal-2004 ma ġewx issodisfati u ma ġewx identifikati raġunijiet oħrajn kompatibbli.

(176) Il-Kummissjoni ssib ukoll li l-Portugall implimenta l-miżuri msemmijin hawn fuq b'mod illegali u bi ksur tal-Artikolu 108(3) tat-TFUE.

(177) L-għajnuna mill-Istat inkompatibbli għandha tiġi rkuprata mill-benefiċjarju, kif iddefinit fit-taqsima 6.6 hawn fuq.

(178) Tali rkupru mhux ser jikkonċerna lil WestSea, minħabba n-nuqqas ta' kontinwità ekonomika bejn l-ENVC u WestSea.

(179) Fl-aħħar nett, il-Kummissjoni tinnota li l-Portugall qabel li din id-deċiżjoni tiġi adottata u nnotifikata bl-Ingliż.

ADOTTAT DIN ID-DEĊIŻJONI:

Artikolu 1

1. L-ittri ta' konfort iddatati 8 ta' Jannar 2007 u 26 ta' Ġunju 2008 ma jikkostitwixxux għajnuna mill-Istat skont it-tifsira tal-Artikolu 107(1) tat-TFUE.

2. L-għajnuna mill-Istat inkluża fis-sussidji għall-bini ta' bastimenti li jikkorrispondu għall-kuntratti C224 u C225 (li jammontaw għal EUR 5 350 550) hija kompatibbli mas-suq intern.

3. L-għajnuna mill-Istat imsemmija fit-tabella ta' hawn taħt, li ġiet implimentata illegalment mill-Portugall bi ksur tal-Artikolu 108(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, hija inkompatibbli mas-suq intern.

Data	Miżura	Ammont
11 ta' Mejju 2006	Żieda fil-kapital tal-2006	24 875 000
2012/2013	Selfiet tal-2012 u l-2013	101 118 066,03
(i) 31 ta' Jannar 2006 (ii) 11 ta' Diċembru 2008 (iii) 28 ta' April 2010 (iv) 27 ta' April 2011	Selfiet DGTF	(i) 30 000 000 (ii) 8 000 000 (iii) 5 000 000 (iv) 13 000 000
29 ta' Novembru 2011	Ittri ta' konfort għal self mogħti mill-BCP	990 000
3 ta' Novembru 2011	Ittra ta' konfort għal self mogħti mill-BCP	400 000
30 ta' Settembru 2010	Ittra ta' konfort għal self mogħti mill-BCP	12 500 000
31 ta' Awwissu 2010	Ittri ta' konfort għal żewġ ittri pendenti ta' kreditu maħruġin mis-CGD	12 890 000

Data	Miżura	Ammont
24 ta' Ġunju 2010	Ittra ta' konfort għal self mogħti mill-BCP	5 000 000
25 ta' Novembru 2009	Ittra ta' konfort għal self li jiġġedded mis-CGD	15 000 000
7 ta' Settembru 2009	Ittra ta' konfort għal self li jiġġedded mill-BES	4 500 000
—	Sussidji għall-bini ta' bastimenti (kuntratti C212, C213, C214 u C223)	10 482 374,01
—	Sussidji għall-bini ta' bastimenti (kuntratti C206, C211, C217, C218, C219, C220, C221 u C222)	11 279 009,01
—	Għajnuna għal taħriġ professjonali 2005-2006	257 791
23 ta' Diċembru 2009	Self għall-bastiment Atlântida	37 000 000

Artikolu 2

1. Il-Portugall għandu jirkupra l-għajnuna inkompatibbli msemmija fil-paragrafu 2 tal-Artikolu 1 mill-benefiċjarju (inkluż, fejn applikabbli, l-imgħax akkumulat u mhux imħallas mill-ENVC), minbarra s-sussidji għall-bini ta' bastimenti marbuta mal-kuntratti C206, C211, C217, C218, C219, C220, C221 u C222 (għal ammont kumplessiv ta' EUR 11 279 009,01) sabiex ikunu soġġetti għall-perjodu ta' limitazzjoni ta' 10 snin stabbilit fl-Artikolu 15 tar-Regolament (KE) Nru 659/1999.

2. Tali rkupru ta' għajnuna mill-Istat inkompatibbli ma jikkonċernax lil WestSea.

3. Is-somom li għandhom jiġu rkuprati għandhom jinkludu l-imgħax mid-data li fiha saru disponibbli lill-benefiċjarju sad-data tal-irkupru attwali tagħhom.

4. L-imgħax għandu jiġi kkalkolat fuq bażi komposta skont il-Kapitolu V tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 ([48]), u tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 271/2008 ([49]) li jemenda r-Regolament (KE) Nru 794/2004.

5. Il-Portugall jikkanċella l-pagamenti pendenti kollha tal-għajnuna, jekk hemm, b'effett mid-data tal-adozzjoni ta' din id-deċiżjoni.

Artikolu 3

1. L-irkupru tal-għajnuna msemmija fil-paragrafu 2 tal-Artikolu 1 għandu jkun immedjat u effettiv.

2. Il-Portugall għandu jiżgura li din id-Deċiżjoni hija implimentata fi żmien erba' xhur wara d-data ta' notifika ta' din id-Deċiżjoni.

Artikolu 4

1. Fi żmien xahrejn min-notifika ta' din id-Deċiżjoni, il-Portugall għandu jissottometti l-informazzjoni li ġejja:

(a) l-ammont totali (l-imgħax prinċipali u fuq l-irkupru) li jridu jiġu rkuprati mingħand kull benefiċjarju;

(b) deskrizzjoni ddettaljata tal-miżuri li diġà ttieħdu u li huma ppjanati biex tinżamm konformità ma' din id-Deċiżjoni;

(c) id-dokumenti li juru li l-benefiċjarju jkun ġie ordnat li jħallas lura l-għajnuna.

([48]) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 tal-21 ta' April 2004 li jimplimenta r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 li jippreskrivi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 93 tat-Trattat tal-KE (ĠU L 140, 30.4.2004, p. 1).

([49]) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 271/2008 tat-30 ta' Jannar 2008 li jemenda r-Regolament (KE) Nru 794/2004 li jimplimenta r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 659/1999 li jippreskrivi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 93 tat-Trattat tal-KE (ĠU L 82, 25.3.2008, p. 1).

2. Il-Portugall iżomm lill-Kummissjoni infurmata dwar il-progress tal-miżuri nazzjonali li jkunu ttieħdu sabiex tiġi implimentata din id-Deċiżjoni sal-irkupru totali tal-għajnuna msemmija fil-paragrafu 2 tal-Artikolu 1. Fuq talba sempliċi tal-Kummissjoni, jissottometti minnufih informazzjoni dwar il-miżuri li diġà ħa u dawk previsti, sabiex ikun f'konformità ma' din id-Deċiżjoni. Tipprovdi wkoll informazzjoni ddettaljata dwar l-ammonti tal-għajnuna u l-imgħax fuq l-irkupru li diġà jkunu ġew irkuprati mingħand il-benefiċjarji.

Artikolu 5

Din id-Deċiżjoni hija indirizzata lill-Portugall.

Magħmul fi Brussell, is-7 ta' Mejju 2015.

Għall-Kummissjoni
Margrethe VESTAGER
Membru tal-Kummissjoni

ANNESS I

IS-SELFIET TAL-2012 U L-2013

Data tal-firma	Ammont	Rata tal-imgħax applikata
6 ta' Jannar 2012	970 000,00	7,108 %
9 ta' Jannar 2012	175 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 7,108 %
31 ta' Jannar 2012	3 445 258,51	EURIBOR ta' 3 xhur + 6,62 %
8 ta' Frar 2012	64 741,49	EURIBOR ta' 3 xhur + 6,62 %
30 ta' Marzu 2012	1 026 647,44	EURIBOR ta' 3 xhur + 7,887 %
30 ta' Marzu 2012	16 700 000,00	2 %
30 ta' April 2012	1 268 536,13	EURIBOR ta' 3 xhur + 5 %
2 ta' Mejju 2012	48 997,82	EURIBOR ta' 3 xhur + 7,887 %
30 ta' Mejju 2012	1 100 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,431 %
31 ta' Mejju 2012	5 375 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,5 %
31 ta' Mejju 2012	834 830,96	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,451 %
1 ta' Ġunju 2012	12 844 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 4,976 %
5 ta' Ġunju 2012	281 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 4,976 %
6 ta' Ġunju 2012	345 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 7,682 %
8 ta' Ġunju 2012	1 449 714,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 7,682 %
11 ta' Ġunju 2012	696 481,42	EURIBOR ta' 3 xhur + 7,682 %
21 ta' Ġunju 2012	177 979,74	EURIBOR ta' 3 xhur + 7,682 %
21 ta' Ġunju 2012	4 785 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,1509 %
22 ta' Ġunju 2012	118 070,71	EURIBOR ta' 3 xhur + 7,682 %
25 ta' Ġunju 2012	83 694,43	EURIBOR ta' 3 xhur + 4,976 %
26 ta' Ġunju 2012	1 163 308,28	EURIBOR ta' 3 xhur + 4,976 %
29 ta' Ġunju 2012	664 537,83	EURIBOR ta' 3 xhur + 4,976 %
3 ta' Lulju 2012	272 811,37	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,5 %
11 ta' Lulju 2012	71 104,02	EURIBOR ta' 3 xhur + 4,976 %

Data tal-firma	Ammont	Rata tal-imgħax applikata
11 ta' Lulju 2012	1 742 275,55	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,1509 %
13 ta' Lulju 2012	40 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,431 %
19 ta' Lulju 2012	45 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 4,956 %
27 ta' Lulju 2012	1 000 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 5,78 %
31 ta' Lulju 2012	400 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,182 %
31 ta' Lulju 2012	1 450 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 4,756 %
2 ta' Awwissu 2012	100 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,182 %
14 ta' Awwissu 2012	275 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,151 %
17 ta' Awwissu 2012	180 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,1509 %
20 ta' Awwissu 2012	1 186 322,44	EURIBOR ta' 3 xhur + 8,1509 %
20 ta' Awwissu 2012	400 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 5,624 %
24 ta' Awwissu 2012	600 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 5,624 %
13 ta' Settembru 2012	365 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 5,624 %
19 ta' Settembru 2012	5 111 910,08	Dejn tal-ENVC ma' Parvalorem preżunt mill-EMPORDEF
21 ta' Settembru 2012	19 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 5,624 %
25 ta' Settembru 2012	1 180 491,65	EURIBOR ta' 3 xhur + 4,668 %
27 ta' Settembru 2012	1 050 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 5,624 %
28 ta' Settembru 2012	48 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 5,624 %
12 ta' Ottubru 2012	120 000,00	5,871 %
16 ta' Ottubru 2012	15 000,00	8,1509 %
19 ta' Ottubru 2012	566 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 4,64 %
26 ta' Ottubru 2012	1 000 000,00	EURIBOR ta' 3 xhur + 4,64 %
29 ta' Ottubru 2012	84 685,34	8,151 %
30 ta' Ottubru 2012	120 000,00	8,1509 %
2 ta' Novembru 2012	10 570 971,04	5,871 %
9 ta' Novembru 2012	5 227,50	4,459 %

Data tal-firma	Ammont	Rata tal-imgħax applikata
27 ta' Novembru 2012	250 000,00	5,871 %
28 ta' Novembru 2012	250 000,00	8,1509 %
29 ta' Novembru 2012	200 000,00	7,915 %
29 ta' Novembru 2012	120 000,00	5,871 %
30 ta' Novembru 2012	84 685,12	5,871 %
3 ta' Diċembru 2012	300 000,00	4,459 %
3 ta' Diċembru 2012	35 000,00	7,915 %
7 ta' Diċembru 2012	1 500,00	8,151 %
11 ta' Diċembru 2012	100 000,00	4,459 %
14 ta' Diċembru 2012	180 000,00	4,459 %
19 ta' Diċembru 2012	200 000,00	4,459 %
20 ta' Diċembru 2012	29 159,75	4,459 %
21 ta' Diċembru 2012	1 000 000,00	5,871 %
28 ta' Diċembru 2012	5 000 000,00	7,915 %
31 ta' Diċembru 2012	16 500,00	4,459 %
4 ta' Jannar 2013	120 000,00	4,459 %
9 ta' Jannar 2013	84 756,80	4,459 %
11 ta' Jannar 2013	260 000,00	7,911 %
17 ta' Jannar 2013	200 000,00	8,15 %
8 ta' Frar 2013	5 767 984,59	4,165 %
31 ta' Mejju 2013	5 281 882,02	Imgħax li għandu jitħallas mill-ENVS lill-EMPORDEF għas-selfiet tal-2012
	***Total:* 101 118 066,03**	

ANNESS II

IS-SUSSIDJI GĦALL-BINI TAL-BASTIMENTI

Numru tal-kuntratt	2000	2001	2002	2003	2004	2005	TOTAL	Att dwar l-għoti (*Despacho*)	Data tal-pubblikazzjoni fid-*Diário da República*
C206	*679 362,74*						***679 362,74***		
C211			*2 081 867,70*				***2 081 867,70***	*245/2002 tal-31.12.2001*	*6.4.2002*
C212			1 629 892,00	407 473,00			2 037 365,00	882/2002 tal-25.12.2002	12.12.2002
C213			2 265 871,06	541 732,94	701 901,00		3 509 505,00	880/2002 tal-25.12.2002	12.12.2002
C214			2 807 604,01		701 901,00		3 509 505,01	880/2002 tal-25.12.2002	12.12.2002
C217		*1 415 887,71*					***1 415 887,71***	*158/2001 tad-29.12.2000*	*16.2.2001*
C218		*1 415 887,71*					***1 415 887,71***	*158/2001 tad-29.12.2000*	*16.2.2001*
C219		*1 425 998,34*					***1 425 998,34***	*158/2001 tad-29.12.2000*	*16.2.2001*
C220		*1 425 998,34*					***1 425 998,34***	*158/2001 tad-29.12.2000*	*16.2.2001*
C221	*1 140 802,66*	*276 446,76*	*8 753,90*				***1 426 003,32***	*810/2000 tal-25.7.2000*	*5.8.2000*
C222			*1 426 003,33*				***1 426 003,33***	*244/2002 tal-31.12.2001*	*6.4.2002*
C223			1 425 999,00				1 425 999,00	881/2002 tal-25.11.2002	12.12.2002

Numru tal-kuntratt	2000	2001	2002	2003	2004	2005	TOTAL	Att dwar l-għoti (*Despacho*)	Data tal-pubblikazzjoni fid-*Diário da República*
C224				2 140 220,00		535 055,00	2 675 275,00	879/2002 tal-25.11.2002	12.12.2002
C225				2 140 220,00		535 055,00	2 675 275,00	879/2002 tal-25.11.2002	12.12.2002
	1 820 165,40	5 960 218,86	11 645 991,00	5 229 645,94	1 403 802,00	1 070 110,00	**27 129 933,20**		